

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καθ' αὐτὴν φωτιζόμενη

Περιεχόμενα

Κεφάλαιον τὸ πρῶτον.	1
αἱ λέξεις καὶ οἱ ἀριθμοί	2
Κεφάλαιον τὸ δεύτερον	3
I	3
Κεφάλαιον τὸ τρίτον	4
ἡ πρώτη σκηνή	4
ἡ δευτερά σκηνή	4
ἡ τρίτη σκηνή	5
Κεφάλαιον τὸ τέταρτον	5
ἡ πρώτη σκηνή	5
ἡ δευτερά σκηνή	6
ἡ τρίτη σκηνή	6
Κεφάλαιον τὸ πέμπτον	7
I	7
II	8
Κεφάλαιον τὸ ἕκτον	8
I	8
II	9
III	10
Κεφάλαιον τὸ ἑβδομον	10
I	10
II	10
III	11
Κεφάλαιον τὸ ὄγδοον	12
I	12
II	12
III	13

Κεφάλαιον τὸ ἕνατον	13
I	13
II	14
III	14
Κεφάλαιον τὸ δέκατον	14
I περὶ ζώων	14
II	15
κεφάλαιον τὸ ἐνδέκατον	15
I	15
II	16
III	16
IV	16
V	16
VI	17
Κεφάλαιον τὸ δωδέκατον.	17
I	17
II	17
III	18
IV	18
V	18
VI	19
κεφάλαιον τὸ τρίτον καὶ δέκατον	19
I	19
II	19
III	20
IV	20
V	20
VI	21

Κεφάλαιον τὸ πρῶτον.

Ἡ Ἑλλάς ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ἡ Ἰταλία ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστίν. ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἰταλία εἰσὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. καὶ ἡ Ἰσπανία ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. καὶ ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς εἰσὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

ἡ Αἴγυπτος ἐν τῇ Εὐρώπῃ οὐκ ἔστιν, ἡ Αἴγυπτος ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἐστίν. ἡ Γαλλία οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Ἀφρικῇ, ἡ Γαλλία ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ἡ δὲ Συρία οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ. καὶ ἡ Ἀραβία ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐστίν. ἡ Συρία καὶ ἡ Ἀραβία ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰσὶν. ἡ δὲ Γερμανία οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀλλὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστίν. καὶ ἡ Βρεττανία ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστίν. ἡ Γερμανία καὶ ἡ Βρεττανία εἰσὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

Ἄρα ἡ Γαλλία ἐν τῇ Εὐρώπῃ; ἡ Γαλλία ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Ἄρα ἡ Ἀντιόχεια ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐστὶν; ἡ Ἀντιόχεια ἐν τῇ Γαλλίᾳ οὐκ ἔστιν. ποῦ ἐστὶν ἡ Ἀντιόχεια; ἡ Ἀντιόχεια ἐστὶν ἐν τῇ Συρίᾳ. ποῦ ἐστὶ ἡ Συρία; ἡ δὲ Συρία ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐστὶν. ποῦ εἰσιν ἡ Γαλλία τε καὶ ἡ Γερμανία; καὶ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἰσίν.

Ἄρα ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστὶν; ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Εὐρώπῃ οὐκ ἔστιν. ποῦ ὁ Νεῖλος ἐστὶν; ὁ Νεῖλος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ. ὁ δὲ Ῥῆνος ποῦ ἐστὶν; ὁ Ῥῆνος ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐστὶν. ποταμός ὁ Νεῖλος ἐστὶν. καὶ ὁ Ῥῆνος ποταμός ἐστὶν. καὶ ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Ῥῆνος εἰσὶ ποταμοί. καὶ ὁ Ἰστρος ποταμός ἐστὶν. ὁ μὲν Ῥῆνος καὶ ὁ Ἰστρος εἰσὶ ποταμοὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὁ δὲ Θύμβρις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. ἀλλὰ ὁ Ὀρόντης ἐστὶ ποταμός ἐν τῇ Συρίᾳ.

ἡ Σικελία ἐστὶ νῆσος. καὶ ἡ Κρήτη ἐστὶ νῆσος. καὶ ἡ Κρήτη καὶ ἡ Σικελία εἰσὶ νῆσοι. νῆσός ἐστὶν ἡ Βρεττανία. ἡ δὲ Ἰταλία νῆσος οὐκ ἔστιν. ἡ μὲν Σικελία νῆσος μεγάλη ἐστὶν, ἡ δὲ Δῆλός ἐστὶ νῆσος μικρά. ἡ δὲ Βρεττανία οὐ νῆσος μικρά, ἀλλὰ νῆσος μεγάλη ἐστὶν. ἡ Σικελία καὶ ἡ Κρήτη οὐ νῆσοι μικραί, ἀλλὰ νῆσοι μεγάλαι εἰσίν.

ἡ Σπάρτη πόλις ἐστὶν. ἡ Σπάρτη ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ἡ Σπάρτη ἐστὶ πόλις Ἑλληνική. καὶ αἱ Ἀθῆναι πόλις ἐστὶν Ἑλληνική. καὶ ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι πόλεις Ἑλληνικαὶ εἰσιν. ἡ δὲ Ῥώμη ἐστὶ πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. ἡ δὲ Ἀντιόχεια πόλις ἐν τῇ Συρίᾳ ἐστὶν. Ἡ Ἀντιόχεια, αἱ Ἀθῆναι, ἡ Ῥώμη εἰσὶ πόλεις μεγάλαι.

ποῦ ἐστὶν αἱ Ἀθῆναι; αἱ Ἀθῆναι ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ποῦ ἡ Ῥώμη ἐστὶν; ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐστὶν ἡ Ῥώμη. πόλις Ῥωμαϊκὴ ἐστὶν ἡ Ῥώμη. ποῦ ἐστὶν ἡ Κωνσταντινούπολις; ἡ Κωνσταντινούπολις ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ἄρα ἡ Κωνσταντινούπολις πόλις Ἑλληνική ἢ Ῥωμαϊκή; ἔστι πόλις καὶ Ἑλληνική καὶ Ῥωμαϊκή.

Ῥαβέννα οὐκ ἔστι πόλις Ἑλληνική, ἀλλὰ πόλις Ῥωμαϊκή. ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Ῥαβέννα πόλεις Ῥωμαϊκαὶ εἰσιν. πόλεις δὲ Ἑλληνικαὶ εἰσιν αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη. ἡ δὲ Σικελία οὐκ ἔστιν νῆσος Ἑλληνική, ἀλλὰ νῆσος Ῥωμαϊκή. ἡ δὲ Κρήτη, ἡ Ῥόδος, ἡ Νάξος, ἡ Σάμος, ἡ Χίος, ἡ Λέσβος, ἡ Λήμνος, καὶ ἡ Εὐβοία εἰσιν νῆσοι Ἑλληνικαί.

ἐν τῇ Ἑλλάδι πολλαὶ νῆσοι εἰσιν. ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι εἰσὶ πολλαὶ πόλεις. ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ πολλοὶ εἰσὶ ποταμοί. ἄρα πολλοὶ ποταμοὶ καὶ πολλαὶ πόλεις ἐν τῇ Ἀραβίᾳ; ἐν τῇ Ἀραβίᾳ οὐ πολλοί, ἀλλ' ὀλίγοι ποταμοὶ εἰσὶ καὶ ὀλίγαι πόλεις.

ἄρα μὴ ἡ Κρήτη πόλις ἐστὶν; οὐχί, ἡ Κρήτη πόλις οὐκ ἔστιν. τί ἐστὶν ἡ Κρήτη; ἡ Κρήτη νῆσός ἐστὶν. ἄρα μὴ ἡ Σπάρτη νῆσός ἐστὶν; οὐ νῆσός ἐστὶν ἡ Σπάρτη. τί ἡ Σπάρτη ἐστὶν; ἀλλὰ πόλις ἐστὶν ἡ Σπάρτη. ὁ δὲ Ὀρόντης, τί ἐστὶν; ὁ Ὀρόντης ἐστὶ ποταμός μέγας. ἄρα μὴ τὸ πέλαγος τὸ Ἀτλαντικὸν μικρόν ἐστιν; οὐ μικρόν ἐστιν, ἀλλὰ μέγα ἐστὶ τὸ πέλαγος.

ποῦ ἐστὶ ἡ ἀρχὴ ἡ Ῥωμαϊκή; ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχὴ ἐστὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἢ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἢ ἐν τῇ Ἀφρικῇ. ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Συρία καὶ ἡ Αἴγυπτος ἐπαρχίαι Ῥωμαϊκαὶ εἰσιν. ἡ δὲ Γερμανία οὐκ ἔστι ἐπαρχία Ῥωμαϊκή. ἡ Γερμανία ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ Ῥωμαϊκῇ οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Βρεττανία εἰσὶν ἐπαρχίαι Ῥωμαϊκαί. ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἀρχῇ πολλαὶ εἰσιν ἐπαρχίαι. μεγάλη ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἡ Ῥωμαϊκή!

αἱ λέξεις καὶ οἱ ἀριθμοί

εἷς καὶ δύο ἀριθμοὶ εἰσιν. καὶ τρεῖς ἀριθμός ἐστιν. εἷς, δύο, τρεῖς ἀριθμοὶ Ἑλληνικοὶ εἰσιν. εἷς καὶ δύο εἰσι μικροὶ ἀριθμοί. χίλια μέγας ἀριθμός ἐστιν.

τὸ Α καὶ τὸ Β γράμματά ἐστιν. καὶ τὸ Γ γράμμα ἐστίν. τὰ Α, Β, Γ ἐστὶ τρία γράμματα. τὸ Α ἐστὶ τὸ γράμμα τὸ πρῶτον, τὸ Β τὸ δεύτερον γράμμα, τὸ Γ τὸ τρίτον γράμμα. τὸ Γ γράμμα Ἑλληνικόν ἐστιν. τὸ C ἐστὶ γράμμα Ῥωμαϊκόν. τὸ C καὶ D γράμματα Ῥωμαϊκά ἐστιν. τὸ Γ καὶ Δ ἐστὶ γράμματα Ἑλληνικά.

τὸ ποταμὸς καὶ τὸ πόλις λέξεις Ἑλληνικαὶ εἰσιν. τὸ ποῦ καὶ λέξις Ἑλληνική ἐστιν. τρία γράμματά ἐστιν ἐν τῇ λέξει τὸ ποῦ.

ἐν τῇ λέξει τὸ ποταμὸς ἑπτὰ γράμματα καὶ τρεῖς συλλαβαί εἰσιν. ἡ πρώτη ἢ συλλαβὴ πο-, ἡ δεύτερα -τα-, ἡ τρίτη --μος. ἐν τῇ λέξει τὸ οὐκ εἰσὶ τρία γράμματα καὶ μία συλλαβή.

τί ἐστὶ τρεῖς; τρεῖς ἀριθμός Ἑλληνικός ἐστιν. Γ τί ἐστίν; Γ γράμμα Ἑλληνικόν ἐστιν. ἄρα μὴ C γράμμα Ἑλληνικόν ἐστιν; οὐ γράμμα Ἑλληνικόν, ἀλλὰ γράμμα Ῥωμαϊκόν ἐστὶ C. ἄρα B τὸ γράμμα τὸ πρῶτον; B οὐ τὸ πρῶτον γράμμα, ἀλλὰ δεύτερόν ἐστιν. τί ἐστὶ τό οὐ; τὸ οὐ ἔστι λέξις Ἑλληνική. τὰ οὐ, ἀλλά, μέγας, ἀριθμός, λέξεις Ἑλληνικαὶ εἰσιν. καὶ τὸ λέξις ἐστὶ λέξις Ἑλληνική!

Κεφάλαιον τὸ δεύτερον

I

ὁ Γρηγόριος ἀνὴρ Ἑλληνικός ἐστιν. ἡ Εὐγενία γυνὴ Ἑλληνική ἐστιν. ὁ Ἀλέξιος παῖς Ἑλληνικός ἐστιν. καὶ ὁ Δημήτριος παῖς Ἑλληνικός ἐστιν. ἡ δὲ Εἰρήνη ἐστὶ κόρη Ἑλληνική. καὶ ἡ Σοφία ἐστὶ κόρη Ἑλληνική.

ὁ Ἀλέξιος καὶ ὁ Δημήτριος οὐκ ἄνδρες, ἀλλὰ παῖδές εἰσιν. ἄνδρες εἰσι Γρηγόριος καὶ Σωσίας καὶ Τροχίλος. γυναῖκές εἰσιν Εὐγενία καὶ Σύρα καὶ Κίλισσα. ἄρα ἡ Σοφία γυνή; οὐκ ἔστιν γυνή, ἀλλὰ κόρη ἡ Σοφία.

Γρηγόριος, Εὐγενία, Ἀλέξιος, Δημήτριος, Εἰρήνη, Σοφία, Σωσίας, Τροχίλος, Κίλισσα, ἐστὶ οἰκία Ἑλληνική. ὁ μὲν Γρηγόριος πατὴρ ἐστίν. ἡ δὲ Εὐγενία μήτηρ ἐστίν. πατὴρ Ἀλεξίου καὶ Δημητρίου ἐστὶν ὁ Γρηγόριος. ὁ Γρηγόριος καὶ πατὴρ ἐστὶν τῆς Σοφίας καὶ τῆς Εἰρήνης. μήτηρ Ἀλεξίου καὶ Δημητρίου, Σοφίας καὶ Εἰρήνης ἐστὶν ἡ Εὐγενία. ὁ δὲ Ἀλέξιος υἱός ἐστὶ Γρηγορίου. καὶ υἱός Εὐγενίας ἐστὶ ὁ Ἀλέξιος. καὶ ὁ Δημήτριός ἐστὶ υἱὸς τοῦ Γρηγορίου καὶ τῆς Εὐγενίας.

τίς ἐστὶν Ἀλέξιος; ὁ Ἀλέξιος ἐστὶ παῖς Ἑλληνικός. τίς ἐστὶ πατὴρ τοῦ Ἀλεξίου; Γρηγόριος ὁ πατὴρ τοῦ Ἀλεξίου ἐστίν. τίς μήτηρ τοῦ Ἀλεξίου ἐστίν; ἡ μήτηρ τοῦ Ἀλεξίου ἐστὶν Εὐγενία. τίς Εἰρήνη ἐστίν; κόρη Ἑλληνική ἐστὶν ἡ Εἰρήνη. τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ τῆς Εἰρήνης; ἡ Εὐγενία μήτηρ τῆς Εἰρήνης ἐστίν. καὶ ὁ Γρηγόριος πατὴρ τῆς Εἰρήνης ἐστίν. ἡ Εἰρήνη ἐστὶ θυγάτηρ τοῦ Γρηγορίου καὶ τῆς Εὐγενίας.

τίνες εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ Γρηγορίου; οἱ υἱοὶ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶν Ἀλέξιος καὶ Δημήτριος. τίνες εἰσιν αἱ θυγάτερες τῆς Εὐγενίας; αἱ θυγάτερες τῆς Εὐγενίας εἰσὶν Εἰρήνη καὶ Σοφία. Ἀλέξιος,

Δημήτριος, Ειρήνη, Σοφία εἰσὶ τέσσαρα παιδιά. παιδιά ἐστὶ υἱοὶ καὶ θυγάτερες, ἢ παῖδες καὶ κόραι. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶ τέσσαρα παιδιά, δύο υἱοὶ καὶ δύο θυγάτερες.

ἄρα Σωσίας υἱὸς τοῦ Γρηγορίου; ὁ Σωσίας οὐκ ἔστιν υἱὸς τοῦ Γρηγορίου, ἀλλὰ δοῦλος τοῦ Γρηγορίου ἐστίν. ὁ Γρηγόριος δεσπότης τοῦ Σωσίου ἐστίν. ὁ Γρηγόριος ἐστὶ δεσπότης τῶν δούλων. ὁ δὲ Σωσίας καὶ ὁ Τροχίλος εἰσὶ δοῦλοι δύο. ὁ δὲ Γρηγόριος πατὴρ παιδίων τε καὶ δεσπότης δούλων.

ἄρα Κίλισσα θυγάτηρ τῆς Εὐγενίας; ἡ Κίλισσα οὐκ ἔστιν θυγάτηρ τῆς Εὐγενίας, ἀλλὰ δούλη τῆς Εὐγενίας ἐστίν. ἡ δὲ Εὐγενία ἐστὶ δέσποινα τῆς δούλης, τῆς Κιλίσσης. καὶ ἡ Σύρα ἐστὶν δούλη. καὶ ἡ Σύρα καὶ ἡ Κίλισσά εἰσι δύο δούλαι. ἡ δὲ Εὐγενία δέσποινα ἐστὶ τῶν δουλῶν.

τίνος δοῦλός ἐστι Τροχίλος; τοῦ Γρηγορίου δοῦλός ἐστιν Τροχίλος. τίνος δοῦλός ἐστι Σωσίας; καὶ ὁ Σωσίας ἐστὶ δοῦλος τοῦ Γρηγορίου. τίνος δούλη ἐστὶ Σύρα; ἡ Σύρα ἐστὶ δούλη τῆς Εὐγενίας. καὶ τίνος δούλη ἐστὶ Κίλισσα; τῆς Εὐγενίας ἐστὶ Κίλισσα ἡ δούλη.

πόσα παιδιά ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ; ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Εὐγενίας καὶ τοῦ Γρηγορίου ἐστὶ τέσσαρα παιδιά. πόσοι υἱοὶ καὶ πόσαι θυγάτερες; δύο υἱοὶ καὶ δύο θυγάτερές εἰσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ. πόσοι δοῦλοι ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰσὶν; ἑκατὸν; οὐχ ἑκατὸν, ἀλλὰ πεντήκοντα. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶ πολλοὶ δοῦλοι, ὀλίγα παιδιά. ὁ δὲ Γρηγόριος ἐστὶ κύριος πολλῶν δούλων.

τὸ δύο καὶ τὸ τρεῖς, καὶ τὸ τέσσαρα, εἰσιν ἀριθμοί. καὶ τὸ ἑκατὸν καὶ τὸ πεντήκοντα εἰσιν ἀριθμοί. ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων ἐστὶν πεντήκοντα. ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παιδίων ἐστὶ τέσσαρα. ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν δούλων μέγας ἐστίν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παιδίων μικρός. μέγας μὲν ἀριθμὸς δούλων, μικρὸς δὲ ἀριθμὸς παιδίων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γρηγορίου ἐστίν. ὁ Γρηγόριος ἐστὶν ἀνὴρ Ἑλληνικός. ὁ δὲ Τροχίλος ἐστὶν ἀνὴρ Ῥωμαϊκός, ἀλλὰ δοῦλος. ὁ δὲ Σωσίας ἐστὶν ἀνὴρ Συριακός, ἀνὴρ τῆς Συρίας. ὁ Γρηγόριος οἰκεῖ ἐν τῇ Συρίᾳ. ἡ οἰκία τοῦ Γρηγορίου ἐστὶν ἐν τῇ Συρίᾳ, ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ. ἡ Ἀντιόχεια ἐστὶν πόλις ἐν τῇ Συρίᾳ.

ἄρα μὴ ἡ Εὐγενία Συριακή; οὐ Συριακή, ἀλλὰ Ἑλληνική ἐστὶν. ἄρα μὴ ἡ Κίλισσα Ῥωμαϊκή; οὐ Ῥωμαϊκή, ἀλλὰ Συριακή ἐστὶν ἡ Κίλισσα. καὶ Σύρα ἐστὶ Συριακή. καὶ Κίλισσα καὶ Σύρα εἰσὶ Συριακαί.

τίς ἐστὶν Μάρκος; ὁ Μάρκος ἐστὶν δεσπότης Ῥωμαϊκός. ὁ Μάρκος οἰκεῖ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ. καὶ ὁ Μάρκος καὶ ὁ Γρηγόριος εἰσι δεσπότες δύο. ὁ δὲ Σωσίας ἐστὶ δοῦλος τοῦ Γρηγορίου.

Μαρ· τίνος δοῦλός ἐστιν Σωσίας; Γρη· ὁ Σωσίας ἐστὶν δοῦλος ἐμοῦ. Μαρ· ἄρα ὁ Τροχίλος δοῦλος σου; Γρη· ναί, καὶ ὁ Τροχίλος ἐστὶν δοῦλός μου. οἱ δοῦλοί μου εἰσιν Σωσίας καὶ Τροχίλος καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Μαρ· ἄρα ἡ Σύρα δούλη σου; Γρη· ναί, ἡ Σύρα δούλη μου ἐστὶν, καὶ ἡ Κίλισσά ἐστὶν δούλη ἐμοῦ. αἱ δούλαι μου εἰσιν Σύρα καὶ Κίλισσα καὶ πολλαὶ ἄλλαι. ἡ οἰκία μου ἐστὶ μεγάλη. Μαρ· πόσοι δοῦλοί εἰσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ σου; Γρη· πεντήκοντα δοῦλοί εἰσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. Μαρ· τί; Γρη· ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων μου ἐστὶν πεντήκοντα. Μαρ· μόνον πεντήκοντα; ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων σου ἐστὶν μικρός. ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἑκατὸν δοῦλοί εἰσιν.

Κεφάλαιον τὸ τρίτον

ἡ πρώτη σκηνή

πρόσωπα· Γρηγόριος, Εὐγενία, Ἀλέξιος, Δημήτριος, Εἰρήνη, Σοφία.

Σοφία ἄδει. ἡ Σοφία χαίρει. Δημήτριος «στ!». ὁ Δημήτριος οὐ χαίρει. ἡ δὲ Σοφία ἔτι ἄδει. ὁ δὲ Δημήτριος «στ!». ὁ Δημήτριος οὐ χαίρει, ἀλλὰ ὀργίζεται. ἡ δὲ Σοφία ἔτι ἄδει. ὁ δὲ Δημήτριος τὴν Σοφίαν παίει. ἡ δὲ Σοφία ἄρτι οὐκ ἄδει, ἀλλὰ δακρύει. ὁ δὲ Δημήτριος γελαῖ, «ἂ ἄ». ὁ μὲν Ἀλέξιος Δημήτριον βλέπει, ὁ δὲ Δημήτριος τὸν Ἀλέξιον οὐ βλέπει. ὁ Ἀλέξιος λέγει «τί; ὁ Δημήτριος κόρην παίει, καὶ γελαῖ;» ὁ Ἀλέξιος ὀργίζεται, καὶ τὸν Δημήτριον παίει. ὁ δὲ Δημήτριος ἄρτι οὐ γελαῖ, ἀλλὰ δακρύει. ὁ Δημήτριος τὸν Ἀλέξιον παίει. ἡ δὲ Σοφία λέγει «ποῦ ἐστὶ ἡ μήτηρ;» ἡ Σοφία τὴν Εὐγενίαν οὐ βλέπει. ἡ Σοφία καλεῖ τὴν Εὐγενίαν «μῆτερ, μῆ-τερ, ὁ Δημήτριος με παίει.» ἡ μὲν Εὐγενία οὐκ ἔρχεται, ὁ δὲ Γρηγόριος ἔρχεται.

ἡ δευτερά σκηνή

Γρηγόριος ἐρωτᾷ «τίς με καλεῖ;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἀποκρίνεται «οὐδεὶς σε καλεῖ, τὴν δὲ μήτερα καλεῖ ἡ Σοφία.» ὁ δὲ Γρηγόριος ἐρωτᾷ τὸν Ἀλέξιον «μήδεν ἤττον, ἐγὼ πάρειμι. διὰ τί ἡ Σοφία δακρύει;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «ἡ Σοφία δακρύει ὅτι ὁ Δημήτριος αὐτὴν παίει.» ὁ δὲ Γρηγόριος λέγει «τί παῖς κόρην μικρὰν παίει; φεῦ φεῦ. διὰ τί ὁ Δημήτριος αὐτὴν παίει;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «ὅτι ἄδει ἡ Σοφία;» ὁ δὲ Γρηγόριος λέγει «ὦ θύγατέρ μου. ὁ Δημήτριος οὐκ ἔστιν παῖς ἀγαθός, ἀλλὰ πονηρός.» ὁ δὲ Ἀλέξιος λέγει «ἡ Σοφία ἐστὶ κόρη ἀγαθή.» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «ναί, ὀρθῶς, ἀλλὰ ποῦ ἐστὶν ἡ μήτηρ; διὰ τί οὐκ ἔρχεται;» ὁ πατὴρ τὴν μήτερα οὐ βλέπει. ὁ δὲ Δημήτριος ἀποκρίνεται «ἡ μήτηρ καθεύδει.» ὁ δὲ Ἀλέξιος λέγει «στ. οὐ σε, ἀλλὰ με ἐρωτᾷ ὁ πατήρ.» ὁ δὲ Γρηγόριος «παῖδες, σιγᾶτε. ποῦ ἡ μήτηρ ἐστίν;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἀποκρίνεται «ἡ μὲν μήτηρ ἐνθάδε οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Δημήτριός ἐστιν.» καλεῖ ὁ Ἀλέξιος τὴν Εὐγενίαν «μῆ-τερ, μῆ-τερ» ἡ δὲ Εὐγενία οὐκ ἀκούει οὐδὲ ἔρχεται. διὰ τί οὐκ ἔρχεται; ὅτι τοῦ Ἀλεξίου οὐκ ἀκούει. διὰ τί οὐκ αὐτοῦ ἀκούει; ὅτι ἡ Εὐγενία καθεύδει. ὁ δὲ Δημήτριος γελαῖ, «ἂ ἄ. οὐδὲ ἡ μήτηρ σοῦ ἀκούει.» ὁ δὲ Γρηγόριος ὀργίζεται. λέγει «σιγᾶ». καὶ ὁ πατήρ τὸν υἱὸν τύπτει. τύπ τύπ τύπ. ὁ δὲ Δημήτριος ἄρτι δακρύει. ἄρα ἡ Εὐγενία τοῦ Δημητρίου ἀκούει; οὐδὲ αὐτοῦ ἀκούει, οὐδὲ τοῦ Ἀλεξίου, ἀλλὰ ἔτι καθεύδει. ἡ δὲ Εἰρήνη καὶ ἀκούει καὶ ἔρχεται

ἡ τρίτη σκηνή

ὁ Ἀλέξιος λέγει «ἡ μὲν μήτηρ οὐκ ἔρχεται, ἡ δὲ Εἰρήνη ἔρχεται.» ὁ δὲ Γρηγόριος αὐτοῦ οὐκ ἀκούει, ὅτι ὁ Δημήτριος πολὺ δακρύει. ἡ δὲ Εἰρήνη τὸν Ἀλέξιον βλέπει, καὶ αὐτὸν ἐρωτᾷ «διὰ τί ὁ Δημήτριος δακρύει;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἀποκρίνεται «ὁ Δημήτριος δακρύει ὅτι ὁ πατήρ τύπτει αὐτόν.» ἡ δὲ ἐρωτᾷ «ἀλλὰ διὰ τί ὁ πατήρ αὐτὸν τύπτει;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «τὸν Δημήτριον τύπτει ὅτι παῖς πονηρός ἐστιν. ὁ δὲ Δημήτριος κόρην μικρὰν παίει.» ἡ δὲ Σοφία λέγει «πάτερ, ἡ Εἰρήνη ἐνθάδε ἐστίν.» ὁ δὲ Γρηγόριος αὐτὴν βλέπει, καὶ λέγει «τί ἐστίν, ὦ θύγατερ;» ἡ δὲ ἀποκρίνεται «ὦ πάτερ, διὰ τί ὁ Δημήτριος δακρύει;» ὁ δὲ «ὅτι υἱὸς πονηρός ἐστιν. παῖς δὲ μικρὰν κόρην παίει οὐκ ἔστιν ἀγαθός. ὁ ἀγαθὸς παῖς οὐ παίει κόρην. ὁ Γρηγόριος πάλιν αὐτὸν τύπτει· τύπ τύπ τύπ. ὁ δὲ Δημήτριος πολὺ δακρύει. ὁ δὲ Ἀλέξιος χαίρει, ἀλλὰ οὐ γελαῖ. ἡ δὲ

Σοφία οὐ χαίρει οὐδὲ γελά. διὰ τί; ὅτι κόρη ἀγαθή ἐστὶν ἡ Σοφία. ἡ δὲ Εἰρήνη δακρύει. διὰ τί καὶ ἡ Εἰρήνη δακρύει; δακρύει ὅτι ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν τύπτει.

παῖς γελά. κόρη δακρύει. τίς ἐστὶν ὁ παῖς ὃς γελά; ὁ παῖς ὃς γελά Δημήτριός ἐστιν. τίς ἐστὶν ἡ κόρη ἡ δακρύει; ἡ κόρη ἡ δακρύει ἐστὶν Σοφία. ὁ Δημήτριος, ὃς κόρη παίει, ἐστὶ παῖς πονηρός. ἡ κόρη, ἣν Δημήτριος παίει, Σοφία ἐστίν. τίνα καλεῖ ἡ Σοφία; τὴν Εὐγενίαν καλεῖ. ἡ Εὐγενία, ἣν Σοφία καλεῖ, ἐστὶ μητὴρ παιδίων. ἀλλὰ ὁ Γρηγόριος τὸν Δημήτριον τύπτει. ὁ παῖς, ὃν Γρηγόριος τύπτει, Δημήτριός ἐστιν. τίνα καλεῖ ὁ Ἀλέξιος; καὶ ὁ Ἀλέξιος τὴν Εὐγενίαν καλεῖ. ἡ δὲ Εὐγενία οὐκ ἀκούει. τίνος ἀκούει ἡ Εὐγενία; οὐδένοιο καὶ οὐδέν.

Κεφάλαιον τὸ τέταρτον

ἡ πρώτη σκηνή

πρόσωπα· Γρηγόριος, Εὐγενία, Σωσίας.

ὁ Γρηγόριός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ. καὶ ἡ Εὐγενία ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Γρηγόριος λέγει «ἄρα ἐστὶν οἶνος;» ἡ δὲ Εὐγενία λέγει «οἶνος; ἐν τῷ οἰνῶνι ἐστὶν οἶνος. ὁ δὲ Γρηγόριος ἔρχεται εἰς τὸν οἰνῶνα. ἄρα ἐστὶν οἶνος ἐν τῷ οἰνῶνι; ναί, ἐστὶν, καὶ πολὺς. ὁ Γρηγόριος βλέπει ἀμφορέας. πολλοὶ ἢ ὀλίγοι ἀμφορῆς εἰσιν; πολλοὶ εἰσίν. ἐν τοῖς ἀμφορεύσιν ἐστὶν οἶνος. πόσοι ἀμφορῆς εἰσιν; ὁ Γρηγόριος ἀριθμεῖ τοὺς ἀμφορέας αὐτοῦ· εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρα, πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, ὀκτώ, ἑννέα, δέκα, ἑνδεκά. μόνον ἑνδεκά. ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμφορέων οὐκ ἐστὶν δώδεκα, ἀλλὰ ἑνδεκά. ἑνδεκά πάρεσιν, εἰς ἄπεστιν. ποῦ; ὁ Γρηγόριος ὀργίζεται. καὶ καλεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ «Εὐγενία, ἐλθέ!» ἡ δὲ Εὐγενία ἔρχεται εἰς τὸν οἰνῶνα. ὁ δὲ «πόσοι ἀμφορῆς οἴνου εἰσιν;» ἡ δὲ λέγει «ἄρα οὐ δώδεκα;» καὶ ἀριθμεῖ αὐτούς. εἰς, δύο, τρεῖς ... ἑννέα, δέκα, ἑνδεκά. λέγει ἡ Εὐγενία, «κάλει τοὺς δούλους.» ὁ δὲ Γρηγόριος καλεῖ τοὺς δούλους αὐτοῦ «δοῦλοι, ἔλθετε!» ὁ δὲ Σωσίας ἔρχεται, ὁ δὲ Τροχίλος οὐ. νῦν, εἰς τῶν δούλων πάρεστιν, οἱ ἄλλοι ἄπεισιν. ὁ δὲ Γρηγόριος βλέπει τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Σωσίαν, τὸν δὲ δοῦλον Τροχίλον οὐ βλέπει. ὁ μὲν Σωσίας πάρεστιν, ὁ δὲ Τροχίλος ἄπεστιν. ὁ Γρηγόριος, ἡ Εὐγενία, καὶ ὁ Σωσίας πάρεσιν. Σως· «ἰδοῦ, ὁ δοῦλός σου ἐνθάδε ἐστίν.» Γρη· «τί; εἰς μόνος δοῦλος πάρεστιν. ποῦ εἰσιν οἱ ἄλλοι; ποῦ ἐστὶν Τροχίλος; κάλει Τροχίλον.» ὁ δὲ Σωσίας καλεῖ Τροχίλον, «Τροχίλε, ἐλθέ». οὐδὲ Τροχίλος ἀκούει τοῦ Σωσίου, οὐδὲ ἔρχεται. ὁ Σωσίας πάλιν καλεῖ αὐτόν, «ἐλθέ, ὦ Τροχίλε». ὁ Τροχίλος ἔρχεται, καὶ νῦν δύο δοῦλοι πάρεσιν.

ἡ δευτερά σκηνή

πρόσωπα· Γρηγόριος, Εὐγενία, Σωσίας, Τροχίλος.

Τροχίλος, ὃς τὸν δεσπότην οὐ βλέπει, ἐρωτᾷ τὸν Σωσίαν, «τί ἐστὶν, ὦ Σωσία;» Σως· «στ! ὁ κύριος πάρεστιν. ἀσπάξου αὐτόν». ὁ δὲ Τροχίλος ὁ δοῦλος ἀσπάζεται τὸν δεσπότην, «χαῖρε, ὦ κύριε». ὁ δὲ κύριος αὐτόν ἀσπάζεται, «χαῖρε καὶ σύ, δοῦλε» Τρο· «τί ἐστὶν, δέσποτα;» Γρη· «στ! σιγᾶ, δοῦλε. σιγᾶ καὶ ἄκουσον». ὁ μὲν δοῦλος σιγᾷ. ὁ δὲ δεσπότης λέγει, «ἐν τῷ οἰνῶνι μού εἰσιν μόνον ἑνδεκά ἀμφορῆς οἴνου. ποῦ ἐστὶν ὁ ἄλλος;» ὁ μὲν δοῦλος σιγᾷ, οὐδὲ ἀποκρίνεται. ἡ δὲ Εὐγενία λέγει, «ἀποκρίνου, Τροχίλε! ὁ κύριος ἐρωτᾷ σε.» ὁ Τροχίλος ἀποκρίνεται, «ὁ

οἶνός σου οὐκ ἐνθάδε ἐστίν. οὐκ οἶδα ἐγώ. ἐρώτα Σωσίαν!» ὁ μὲν Γρηγόριος νῦν τὸν Σωσίαν ἐρωτᾷ, «ποῦ ἐστίν ὁ οἶνός μου, Σωσία;» ὁ δὲ Σωσίας οὐδὲν ἀποκρίνεται. ὁ δὲ Γρηγόριος πάλιν ἐρωτᾷ αὐτόν, «ἀποκρίνου, δοῦλε, ποῦ ἐστίν ὁ ἄλλος ἀμφορεύς;» ὁ μὲν Σωσίας οὐ λέγει, ὁ δὲ Τροχίλος κατηγορεῖ τοῦ Σωσίου, «ὁ ἀμφορεύς σου ἐν τῷ σακκῷ αὐτοῦ ἐστίν.» ἡ δὲ Εὐγενία λέγει, «ἄκουσον, Σωσία, ὁ Τροχίλος κατηγορεῖ σου.» ὁ δὲ Σωσίας· «τί, τίνος κατηγορεῖ ὁ Τροχίλος; ἐμοῦ;» Γρηγόριος δὲ λέγει, «σιγᾷ, Τροχίλε. ὁ δοῦλος ὃς δούλου ἄλλου κατηγορεῖ, οὐκ ἐστίν δοῦλος ἀγαθός, ἀλλὰ πονηρός». σιγᾷ οὖν ὁ Τροχίλος . οὐ κατηγορεῖ τοῦ Σωσίου ὁ Γρηγόριος, ἀλλὰ ἐρωτᾷ αὐτόν, «ἄρα ὁ ἀμφορεύς μου ἐν τῷ σακκῷ σου;» Σως· «οὐδαμῶς, κύριε. ὁ ἀμφορεύς σου οὐκ ἐστίν ἐν τῷ σακκῷ μου.» Γρη· «ποῦ ἐστίν ὁ σακκός σου;» Σως· «ἰδοῦ, ὁ σακκός μου πάρεστιν.» Γρη· «θές τὸν σακκὸν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἄνοιξον αὐτόν.» ὁ οὖν Σωσίας τίθησι τὸν σακκὸν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ αὐτόν ἀνοίγει. νῦν δὲ ὁ σακκός ἐστίν ἐπὶ τῆς τραπέζας. ἄρα ἀμφορεύς ἐνεστίν ἐν τῷ σακκῷ; οὐχί. οὐκ ἐστίν ἀμφορεύς τοῦ οἴνου ἐν τῷ σακκῷ αὐτοῦ. ὁ δεσπότης ὁ Γρηγόριος ὁρᾷ οὐδένα ἀμφορέα ἐν τῷ σακκῷ. ὁ σακκός τοῦ Σωσίου ἐστίν κενός. ὁ οὖν Γρηγόριος λέγει τῇ Εὐγενίᾳ, «ἰδοῦ, ὁ Σωσίας ἐστίν δοῦλος ἀγαθός. τὸν ἀμφορέα μου οὐκ ἔχει. σοὶ δὲ εὐχαριστῶ, Σωσία, τὸν σακκὸν λάβε καὶ ἀποχωρεῖ.» ὁ οὖν Σωσίας λαμβάνει τὸν σακκὸν καὶ ἀποχωρεῖ ἐκ τοῦ οἴνου. ὁ δὲ Τροχίλος ἔτι πάρεστιν. ἄρα ὁ Τροχίλος τὸν οἶνον ἔχει;

ἡ τρίτη σκηνή

ὁ Γρηγόριος νῦν ἐρωτᾷ τὸν Τροχίλον, λέγων «ποῦ ἐστι ὁ ἀμφορεύς μου, ὦ Τροχίλε;» ὁ δὲ Τροχίλος ἀποκρίνεται, λέγων «οὐκ οἶδα. οὐκ ἐστίν ἐν τῷ σακκῷ ἐμοῦ.» ὁ οὖν Γρηγόριος κελεύει αὐτόν, «θές τὸν σακκὸν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἀνοίξον αὐτόν.» ὁ Τροχίλος ἐπὶ τὴν τραπέζαν τίθησι τὸν σακκὸν αὐτοῦ, ἔπειτα ἀνοίγει αὐτόν. ἄρα ἐστίν ὁ οἶνος ἐν τῷ σακκῷ; οὐδαμῶς. οὐκ ἐστίν οὐδέν. ὁ σακκός αὐτοῦ οὐκ ἐστίν πληρής, ἀλλὰ κενός. ὁ Τροχίλος λέγει, «ἰδοῦ, τὸν οἶνόν σου οὐκ ἔχω. καὶ ἐγώ ἀγαθός εἰμι δοῦλος,» καὶ ἀποχωρεῖ. νῦν δὲ μόνον πάρεισιν ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Εὐγενία. ὁ μὲν Γρηγόριος ὀργίζεται, ἡ δὲ Εὐγενία οὐ. ὁ δὲ ἐρωτᾷ, «ἀλλὰ δὲ ποῦ ἐστίν ὁ ἀμφορεύς ὁ ἄλλος. ἐνδέκα πάρεισιν, εἷς ἄπεστιν. ἄρα σὺ οἶδας, ὦ Εὐγενία;» ἡ δὲ Εὐγενία γελᾷ, λεγοῦσα «οὐκ οἶδα ἐγώ.» ἀλλὰ ἐν τῷ σακκῷ αὐτῆς ἐστίν ἀμφορεύς τοῦ οἴνου, καὶ κενός....

Κεφάλαιον τὸ πέμπτον

I

ὁ Γρηγόριος οἰκεῖ ἐν οἰκίᾳ (ἢ οἴκῳ) μεγάλῃ. ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, καὶ τὰ παιδιά, ἐν τῷ οἴκῳ οἰκοῦσιν. ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Εὐγενία τέσσαρα παιδιά ἔχουσιν· δύο υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας.

καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πολλοὶ δοῦλοι οἰκοῦσιν. ὁ δὲ Γρηγόριος κύριος αὐτῶν ἐστίν, οὗτος γὰρ πολλοὺς δούλους ἔχει. καὶ κύρια δουλῶν πολλῶν ἐστίν ἡ Εὐγενία, τοῦτο ἐστίν αὐτὴ πολλὰς δούλας ἔχει.

σὺν τοῖς παιδίῳ οἰκοῦσιν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ. οἱ γονεῖς (πατήρ καὶ μήτηρ) μετὰ παιδίῳ οἰκοῦσιν ἐν τῷ οἴκῳ. οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες σὺν τῷ Γρηγορίῳ καὶ σὺν τῇ Εὐγενίᾳ οἰκοῦσιν. οὐ μόνον σὺν παιδίῳ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν δούλων οἰκοῦσιν ἡ Εὐγενία τε καὶ ὁ Γρηγόριος. ὁ

οἶκος τοῦ Γρηγορίου οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς ἄγροις, ἀλλὰ ἐν τῷ ἄστει. ποῦ οἰκεῖ ὁ Γρηγόριος; ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἔστιν πόλις ἡ ἄστυ. καὶ δὴ καὶ ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, οἰκεῖ. ὁ οὖν οἶκος οὐκ ἔστιν ἐν κήπῳ, ἢ μεγάλῳ ἢ μικρῷ. κήπος δὲ μικρὸς ἔστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

καλὴ ἔστιν ἡ Εὐγενία. καλὸς ἔστιν ὁ Γρηγόριος. καλὰ εἰσιν τὰ παιδιά αὐτῶν· οἱ μὲν υἱοὶ καλοί, αἱ δὲ θυγάτερες καλαί. ἄρα οἱ δοῦλοι καλοί; οἱ μὲν καλοί, οἱ δὲ αἰσχροί. τίς ἔστιν δοῦλος αἰσχρός; ὁ Σωσίας ἔστί αἰσχρός. ὀφθαλμόν γὰρ κακὸν ἔχει. διὰ τί ὀφθαλμὸν κακὸν καὶ αἰσχροὺν ἔχει ὁ Σωσίας; ὅτι ὁ δεσπότης αἰεὶ τύπτει αὐτόν.

ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶν δύο θύρα. ἡ μὲν θύρα ἔστιν μεγάλη, ἡ δὲ θύρα ἄλλη ἐστὶ μικρά. καὶ ὁ οἶκος πολλὰς θυρίδας ἔχει. πολλὰι θυρίδες ἐν τῷ οἴκῳ εἰσὶν. καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἔστιν αὐλή.

ἐν τῇ αὐλῇ ἔστιν κήπος μικρὸς. ἄλλοι μὲν οἶκοι περίστυλον ἔχουσιν, ἄλλοι δὲ οὐ. ἄρα περίστυλον ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ; ναί, ἐν τῇ τοῦ Γρηγορίου οἰκίᾳ ἔστιν περίστυλον, οὐ μέγα, ἀλλὰ καλόν.

καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἐστὶ πολλὰ οἰκήματα. ὁ μὲν Ἀλέξιος ἐν οἰκήματι μικρῷ καθεύδει. τί περὶ Δημητρίου; καὶ οὗτος καθεύδει ἐν μικρῷ οἰκήματι. ἡ δὲ Εἰρήνη καὶ ἡ Σοφία ἅμα καθεύδουσιν ἐν οἰκήματι γυναικῶν. ἄλλοι δὲ ἄνθρωποι, ὡς δοῦλοι, ἐν ἄλλοις οἰκήμασιν καθεύδουσιν, οἱ ἄνδρες ἐν ἐνὶ οἰκήματι, τοῦτ' ἔστιν ὁ ἀνδρῶν, αἱ δὲ γυναῖκες ἐν ἐνὶ οἰκήματι ἄλλῳ, ὀνόματι ὁ γυναικῶν.

ἡ οὖν Εὐγενία ἔστιν ἐν τῇ αὐλῇ. ἄρα ἔστιν μόνη; οὐ μόνη ἔστιν ἡ Εὐγενία. αἱ κόραι σὺν αὐτῇ εἰσὶν ἐν τῇ αὐλῇ. ὁ δὲ Γρηγόριος ἄπεστιν. ἡ γυνὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔστιν ἄνευ ἀνδρὸς αὐτῆς. ποῦ ἔστιν ὁ Γρηγόριος; σήμερον ἔξω Ἀντιοχείας ἔστιν, ὅτι πρὸς ἄγρους πορεύεται, μετὰ τοῦ Ἀλεξίου καὶ δούλων.

II

ἐν δὲ τούτῳ, ἡ Εὐγενία μετὰ τῶν παιδίων τριῶν ἐν τῇ αὐλῇ ἔστιν. αἱ μὲν κόραι καὶ ἡ μήτηρ λαλοῦσιν, ὁ δὲ παῖς παίζει ἐν τῷ περιστύλῳ. ὁ Δημήτριος ἀπὸ τῆς Εὐγενίας ἀποχωρεῖ.

τέσσαρα πάρεσιν, μία γυνὴ καὶ τρία παιδιά, δύο κόραι καὶ εἷς παῖς. καὶ ἔστιν σφαῖρα. ὁ δὲ παῖς βάλλει τὴν σφαῖραν πρὸς τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ. αἱ δὲ λαμβάνουσιν τὴν σφαῖραν καὶ βάλλουσιν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν. ὁ δὲ λάμβανει τὴν σφαῖραν καὶ πάλιν βάλλει.

ἡ Εἰρήνη βάλλει ὑπὲρ τοῦ Δημητρίου τὴν σφαῖραν. ὁ οὖν παῖς ἀπέρχεται καὶ ζητεῖ αὐτήν. νῦν δὲ οὐχ ὅρᾳ αὐτὸν ἡ μήτηρ. οὐδὲ οὗτος ὁ παῖς αὐτὰς ὁρᾷ.

ἰδοῦ, ἀνὴρ ἔστιν πρὸς τῇ θύρᾳ. ἐκεῖνος οὖν κόπτει. ἡ δὲ Εἰρήνη ἐκείνου ἀκούει καὶ κελεύει τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, τὴν Σωφίαν, λεγοῦσα, «κάλει μήτερα!» ἡ δὲ ἀδελφὴ ἡ Σωφία, καλεῖ τὴν Εὐγενίαν.

ἡ δὲ Εὐγενία κελεύει τὰς θυγατέρας, λεγοῦσα, «καλεῖτε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν.» αἱ δὲ καλοῦσιν, λεγοῦσαι, «Δημήτριε, ἐλθέ δεῦρο.»

ὁ Δημήτριος ἔρχεται. «τί ἔστιν, ὦ μήτερ;» ἡ δὲ ἀποκρίνεται, λεγοῦσα, «ἀνὴρ τις πάρεστιν. πρόσελθε πρὸς τὴν θύραν μετὰ δούλου καὶ ἐρώτα.

ὁ δὲ Δημήτριος καλεῖ δοῦλον, Τροχίλον, καὶ ἅμα προσέρχονται πρὸς τὴν θύραν. ὁ μὲν Τροχίλος λαλεῖ, ὁ δὲ Δημήτριος σιγᾷ.

Τρο· τίς εἶ σύ, οὗτος; Αγγ· ἄγγελός τις εἰμι, ἐκ τῶν ἄγων ἔρχομαι. Τρο· ἀλλὰ τίνος τῶν ἄγων ἔρχῃ, ὦ φίλε; Αγγ· δήλως, ἐκ τῶν ἄγων τοῦ Γρηγόριου, τοῦ κυρίου μου. Τρο· οὗτος δὲ εἰς τοὺς ἄγρους αὐτοῦ σήμερον πορεύεται. τί ἐνθάδε ζητεῖς;

Αγγ· τὰ ἀληθῆ λέγεις; εἰς τοὺς ἄγρους πορεύεται ὁ Γρηγόριος; οἴμοι, ματαίως οὖν ἔρχομαι εἰς τὴν πόλιν σήμερον. νῦν δὲ ἀποχωρῶ.

ὁ οὖν δοῦλος καὶ ὁ παῖς ἐπανερχονται πρὸς τὴν Εὐγενίαν. ἡ δὲ αὐτοὺς ὁρᾷ καὶ ἐρωτᾷ, λεγοῦσα, «τίς ἐστίν, καὶ τί βούλῃται;» ὁ δὲ Δημήτριος ἀποκρίνεται λέγων, «οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐστὶ ἄγγελος, καὶ τὸν πατέρα ζητεῖ. ἐκ τῶν ἄγων ἔρχεται, καὶ νῦν πάλιν εἰς τοὺς ἄγρους ἐπανερχεται.»

ἄρα ὁ Γρηγόριος ἐν τοῖς ἄγροις; οὐκ ἐν τοῖς ἄγροις ἀλλὰ ἐν τῇ ὁδῷ. νῦν δὲ εἰς τοὺς ἄγρους πορεύεται. ὁ κύριος σὺν τέσσαρα δούλοις ἀποχωρεῖ τῆς πόλεως, καὶ οὗτοι βαδίζουσιν, ὁ δὲ κύριος ἐπὶ ἵππου ὀχεῖται.

Κεφάλαιον τὸ ἕκτον

I

ποῦ ἐστὶν ὁ Γρηγόριος; ὁ Γρηγόριός ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ. ἀλλὰ ποῦ ἔρχεται ὁ Γρηγόριος; πρὸς τοὺς ἄγρους αὐτοῦ ἔρχεται. πόθεν δὲ ἔρχεται ὁ Γρηγόριος; ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας.

ἡ πόλις ἡ Ἀντιοχεία ἐστὶ μετὰ τὸν Γρηγόριον. οἱ ἄγροι κεῖται πρὸ αὐτοῦ. οὗτος ὀχεῖται ἀπὸ τῆς πόλεως πρὸς τοὺς ἄγρους, ἐπὶ ἵππου. νῦν δὲ ἐν τῷ μεσῷ ἐστὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν ἄγων.

οἱ ἄγροι τοῦ Γρηγορίου οὐ πόρρω ἀπὸ τοῦ ἄστεως, ἀλλὰ ἐγγὺς ἐστίν. ἡ οὖν ὁδός, ἡ πρὸς τοὺς ἄγρους ἄγει, οὐκ ἐστὶν μακρά, ἀλλὰ μικρά. ἡ δὲ ὁδὸς ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας πρὸς Σελεύκειαν ἐν Πιερίᾳ μακρά ἐστίν. τί ἐστὶ Σελεύκεια ἐν Πιερίᾳ; ἐστὶν πόλις μικρὰ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης.

οὐχ οὕτως μακρά ἐστὶν ἡ ὁδὸς πρὸς τοὺς ἄγρους τοῦ Γρηγορίου, ὥς ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Σελεύκειαν. ἀλλὰ οὐχ οὕτως μικρά ἐστὶν ἡ πρὸς Ἱεροσόλυμα ὁδὸς ὥς ἡ πρὸς Σελεύκειαν ὁδός.

περὶ πόλιν ἐστὶ τείχη. περὶ δὲ τὴν Ἀντιόχειαν τείχη, τείχη ἀρχαία καὶ τείχη νεά. ἐν δὲ τοῖς τείχεσιν εἰσὶ πύλαι. πύλαι εἰσὶ ὥσπερ θύραι, ἀλλὰ ἐν τείχεσιν. ἄρα πολλαὶ πύλαι ἐν τοῖς τείχεσιν τῆς Ἀντιοχείας; οὐ πολλαί, ἀλλὰ ὀλίγαι. ἐν δὲ τῷ τείχει περὶ τὴν Ῥώμην, πόσαι πύλαι εἰσὶν; περὶ μὲν τὴν Ῥώμην εἰσὶ δώδεκα πύλαι. περὶ δὲ τὴν Ἀντιόχειαν πέντε.

ὁ Γρηγόριος ἐπὶ ἵππου ὀχεῖται ἀπὸ τῆς πόλεως πρὸς τοὺς ἄγρους. αὕτη ἡ ὁδὸς οὐ μακρά ἐστίν.

ὁ Γρηγόριος ἐπὶ ἵππου ἔρχεται, οἱ δὲ δούλοι αὐτοῦ βαδίζουσιν. ὁ μὲν Σωσίας πρὸ τοῦ κυρίου βαδίζει, ὁ δὲ Ἡρακλείδης μετὰ τὸν δεσπότην βαδίζει. ἄρα βαδίζει καὶ ὁ Ἀλέξιος; καὶ οὗτος οὐ βαδίζει ἀλλὰ ἐπὶ ἵππου ὀχεῖται. πάντες ἀποχωροῦσιν ἀπὸ τῆς πόλεως, ἅμα πρὸς τοὺς ἄγρους προσχωροῦσιν.

II

ἰδοῦ, ἄνθρωπός τις ἐν τῇ ὁδῷ ἐστίν. ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄστυ βαίνει. πρῶτος ὁ Γρηγόριος αὐτόν ὁρᾷ, ὅτι ἐπὶ ἵππου καθίζει. ἄρα ἐκεῖνος καθίζει ἐπὶ ἵππου; οὐδαμῶς, ἀλλὰ βαδίζει, ὥσπερ οἱ δοῦλοι.

ἔστηκε οὖν ὁ Γρηγόριος καὶ λέγει τῷ υἱῷ τε καὶ τοῖς δούλοις, «στῆτε, ἄνδρες. τίς ἔρχεται; μένετε.» οἱ οὖν ἄλλοι ἐστᾶσιν, καὶ μένουσιν.

ὁ δὲ ἄλλος ἄνθρωπος, ὃς πρὸς αὐτοὺς βαδίζει, βλέπει τὸν Γρηγόριον μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ λέγει αὐτοῖς, «χαίρετε, φίλοι. ποῖ καὶ πόθεν;»

ὁ δὲ Γρηγόριος ἀποκρίνεται λέγων, «ἐκ Ἀντιοχείας, εἰς τοὺς ἄγρους βαίνομεν. καὶ σύ;».

ὁ δὲ ξένος ἀποκρινόμενος λέγει, «ἐγώ; ἀπὸ Σελευκίας πρὸς τὴν πόλιν πορεύομαι.»

Γρη· τί ἐστίν τὸ ὄνομά σοι; Μακ· τὸ ὄνομά μοι ἐστὶ Μακάριος. καὶ τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν. Γρη· ἐγὼ μὲν Γρηγόριος ὀνομάζομαι. τὸ ὄνομα τούτῳ τῷ υἱῷ μου ἐστὶν Ἀλέξιος. καὶ τοῖς ἄλλοις; δοῦλοί εἰσιν, καὶ οὐδενός. Μακ· ὁ θεὸς ὀνόματα δίδωσιν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις, οὐ μόνον πολίταις. Γρη· ὁ Ζεὺς ὀνόματα δίδωσιν πᾶσιν, οὐκ ἐλευθερίαν. ἐγὼ μὲν κύριος αὐτῶν εἰμί, οὐ σύ. εἰ ἐθέλω αὐτοὺς ὀνομάζειν, ὀνομάζω, εἰ μὴ, οὐ τοῦτο ποιῶ. Μακ· ὥς θέλεις, οὕτως ἔσται. Γρη· ἀλλὰ, τίς εἶ σύ; Μακ· μοναχός εἰμι, δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Γρη· ἄρα οὐκ εἶ εἰς τῶν Χριστιανῶν; Μακ· ναί, δηλονότι. ὁ κύριός μου ἐστὶ Χριστὸς ὁ Ἰησοῦς. Γρη· καλῶς, ἀλλὰ ὁ θεός οὗτος ἐστίν σοῦ, οὐδὲ ἐμοῦ. ἐγὼ δὲ τοὺς ἀρχαίους τοὺς θεοὺς τιμῶ. ἔρρωσο. Μακ· ἔρρωσθε καὶ ὑμεῖς.

ὁ μὲν Γρηγόριος οὐ θέλει περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀκούειν, ὁ δὲ Ἀλέξιος θέλει, καὶ πρὸς τὸν μοναχὸν τὸν Μακάριον βλέπει καὶ νομίζει. ὁ δὲ Μακάριος βαδίζει πρὸς τὸ ἄστυ.

III

ἐσπέρας, ὁ Γρηγόριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εἰς τὸ χωρίον ἀφικνουῦνται. τὸ χωρίον ἐστὶν οἱ ἄγροι, οὓς ἔχει ὁ Γρηγόριος. οἱ μὲν δοῦλοι μάλα κάμνουσιν ὅτι πᾶσαν τὴν ἡμέραν βαδίζουσιν. ὁ δὲ Ἀλέξιος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ οὐ κάμνουσιν, ὅτι ἐπὶ ἵπποις ὀχοῦνται. ἐν δὲ τῷ χωρίῳ ἐστὶν οἰκία μικρά. μόνον δύο οἰκήματα ἔχει αὕτη ἡ οἰκία. ἀνὴρ τις πάρεστιν, ὀνομάτι Ξανθίας. τίς ἐστὶν Ξανθίας; ἀπελεύθερός ἐστιν. τοῦτ' ἐστὶν οὐδὲ πολίτης οὐδὲ δοῦλος, ἀλλὰ δοῦλος ἦν. νῦν δὲ οὐ.

οὗτος ὁ ἀπελεύθερός ἐστι γεωργός. ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Γρηγορίου οἰκεῖ καὶ τὸ χωρίον γεωργεῖ. ὁ γεωργός ἄνθρωπός ἐστιν ὃς γεωργεῖ. καὶ δὴ καὶ τὸ γεωργεῖν ἐστὶν ἐργάζεσθαι ἐν τοῖς ἄγροις.

ὁ δὲ Ξανθίας δοῦλον ἔχει. τί ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ; Δικαιοπόλις. ὁ Δικαιοπόλις οὐ φιλεῖ ἐργάζεσθαι. διὰ τί οὐ φιλεῖ τὸν πόνον; ὅτι ἐστὶ δοῦλος. ὁ γὰρ δοῦλος ἄνθρωπός ἐστιν ὃς οὐκ ἐλευθερός ἐστιν, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ δουλεύει. ὁ οὖν Δικαιοπόλις οὐχ ἑαυτῷ, ἀλλὰ Ξανθία ἐργάζεται.

νῦν δὲ καιρὸς ἐστὶν καθεύδειν. ὁ γὰρ ἥλιος καταδύνει, καὶ σκότος γίγνεται. οἱ οὖν ἄνθρωποι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν μικράν εἰσερχόνται, καὶ καθεύδουσιν.

Κεφάλαιον τὸ ἑβδομον

I

ἐπεὶ ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, ἡ μήτηρ καὶ οἱ παῖδες ἐγείρονται. ἐκ τῶν οἰκημάτων ἐξέρχονται καὶ εἰς τὴν αὐλὴν εἰσέρχονται. τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα αὐτοῖς; τὸ ὄνομα τῇ μητρὶ ἐστὶ Εὐγενία. καὶ ταῖς θυγατράσιν ἐστὶ τὰ ὀνόματα Σοφία καὶ Εἰρήνη. τὸ ὄνομα τῷ υἱῷ ἐστὶν Δημήτριος. ποῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς ὁ ἄλλος; ἐν τοῖς ἀγροῖς μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

νῦν δὲ ἡ Εὐγενία καθίζει ἐν τῇ αὐλῇ, λεγοῦσα τοῖς παιδίοις, «δότε μοι ὕδωρ». ὁ μὲν Δημήτριος ἀποτρέχει καὶ ὕδωρ λαμβάνει. ἔπειτα δὲ ἐπανέρχεται καὶ τὸ ὕδωρ δίδωσι τῇ μητρὶ.

ἐν ᾧ Δημήτριος ἀποτρέχει, ἡ μήτηρ πάλιν κελεύει, «ᾧ θύγατερ, Σοφία, δός μοι ἄρτον». ἡ δὲ Σοφία ἀπέρχεται καὶ ἄρτον ζητεῖ. τὸν οὖν ἄρτον εὕρισκει, λαμβάνει, καὶ πάλιν πρὸς τὴν μητέρα ἔρχεται. ἔπειτα τὸν ἄρτον δίδωσιν αὐτῇ.

τέλος δὲ ἡ μήτηρ ἐρωτᾷ τὴν θυγάτερα τὴν ἐτέραν, λεγοῦσα, «δός μοι ἔλαιον.» αὕτη δὲ ἡ θυγάτηρ ἀποβαίνει. τὸ δὲ ἔλαιον εὐροῦσα, πρὸς τὴν μητέρα προσφέρει, καὶ αὐτῇ δίδωσιν.

ἡ δὲ μήτηρ τὸ ὕδωρ, τὸν ἄρτον, τὸ ἔλαιον λαμβάνει. ταῦτα παρασκευάζεται, καὶ σῖτον τοῖς παιδίοις δίδωσιν. ἐκεῖνοι δὲ τὸν σῖτον ἐσθίουσιν. τὸν μὲν ἄρτον μετὰ τοῦ ἐλαίου ἐσθίουσιν, τὸ δὲ ὕδωρ πίνουσιν.

II

ἡμέρας γενομένης, ὁ πατήρ καὶ ὁ Ἀλέξιος, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτῶν, ἐγείρονται, καὶ σῖτον ἐσθίουσιν. ὁ Ξανθίας τὸν σῖτον τοῖς ἄλλοις δίδωσιν, οἱ δὲ λαμβάνουσιν καὶ ἐσθίουσιν. τί ἐσθίουσιν; ἄρτον, ἔλαιον, ὥσπερ οἱ ἐν τῷ ἅστει, ἀλλὰ καὶ ὦα καὶ μῆλα.

οὐ μένουσιν οἱ ἄνδρες ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλὰ εἰς τοὺς ἀγρούς πορεύονται, ὅτι σήμερον ὁ δεσπότης βούλεται γινώσκειν περὶ τοῦ χωρίου. ἄρα καλὸν ἐστὶν, ἢ οὐ;

πάντες οὖν εἰς τοὺς ἀγρούς βαδίζουσιν. οἱ μὲν δοῦλοι οὐ βούλονται πορεύεσθαι, ὁ δὲ δεσπότης κελεύει. καὶ δὴ καὶ οὐ βούλεται ὁ Δικαιοπόλις. τί οὖν; ὁ δὲ Ξανθίας λέγει αὐτῷ, «μὴ ἴσθι ἀργός, ὦ δοῦλε, ἀλλὰ σπεῦδε.» σπεύδει οὖν ὁ δοῦλος.

ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλὰ καὶ ἄλλα δένδρα ἐστίν, πολλὰ καὶ ζῶα. τίνα ἐστὶ τὰ ζῶα; οἶον ἵππος, ὄνος, βοῦς, ὄς, καὶ ἄλλα. τίνα ἐστὶ τὰ δένδρα; οἶον συκὴ, μηλέα, ἐλαία.

οἱ μὲν δοῦλοι ἐργάζονται ἐν τοῖς ἀγροῖς πᾶσαν τὴν ἡμέραν, οἱ δὲ ἄλλοι βαδίζοντες τοὺς ἀγρούς ὁρῶσιν. πολλάκις δὲ ὁ Ξανθίας τῷ δούλῳ ἑαυτοῦ λέγει, «μὴ ἀργὸς ἴσθι». ὁ οὖν Δικαιοπόλις ἀεὶ ἀποκρίνεται πρὸς αὐτόν, «μὴ ἴσθι χαλεπός, δέσποτα». ἀλλὰ τοῦτο οὐ μεγάλη φωνὴ λέγει, ὥστε ἐκεῖνον μὴ ἀκούσαι.

Γρη· πῶς πράττει τὸ χωρίον; Ξαν· εὖ πράττει τὸ χωρίον. πολὺν σῖτον παρέχει. αἱ μὲν συκαὶ τὰ σῦκα, αἱ δὲ μηλαί, καὶ μῆλα, αἱ δὲ ἐλαίαι, τὰς ἐλαίας. τὰ οὖν ζῶα καλῶς ἔχει. πολλοὶ μὲν ἵπποι εἰσιν, ὀλίγοι δὲ ὄνοι, ἀλλὰ καλοί. καὶ δὴ σὺ πολλὰς ὄς ἔχεις, καὶ πολλὰς βοῦς. Γρη· ἀργός οὖν οὐκ εἶ, ὦ Ξανθία. χάριν σοι οἶδα. εἰ τὸ χωρίον πολὺ δίδωσι, καὶ ἐγὼ δίδωμι πολὺ σοι. Ξαν· σοὶ

δὲ εὐχαριστῶ, κύριέ μου. ἀλλὰ νῦν πορευόμεθα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἡσυχάζωμεν. ὁ γὰρ ἥλιος φλέγει. Γρη· εὖ λέγεις, εἰσελθώμεν.

Γρηγόριος, Ἀλέξιος, Ξανθίας ἐπανέρχονται εἰς τὸν οἶκον. ἐνθάδε ὀλίγον ἐσθίουσιν καὶ ἡσυχάζουσιν. τί δὲ ποιοῦσιν οἱ δοῦλοι; ἔτι ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργάζονται ἡλίου φλέγοντος.

III

μεσημβρίας ὁ Μακάριος εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται. ὁ ἥλιος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστίν, καὶ φλέγει. ὁ οὖν ἀνὴρ κάμνει. πολλὰς γὰρ ὥρας βαδίζει πρὸς τὸ ἄστυ. ἔθελαι οὖν σῖτον ἔχειν. ποῦ ἐστὶ σῖτος ἐν τῇ πόλει; ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐστὶν σῖτος. ὁ οὖν Μακάριος πρὸς τὴν ἀγορὰν βραδέως βαίνει. οὐ δυνατόν ἐστιν σπεύδειν ὅτι ὁ ἥλιος φλέγει μεσημβρίας.

πολλοὶ δὲ ἀνθρωποὶ εἰσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ. ἄλλοι μὲν ἀγοράζουσιν, ἄλλοι δὲ πολοῦσιν. ὁ δὲ Μακάριος σῖτον βούλεται. σῖτον ἀγοράζειν βούλεται. πρῶτον μὲν σῖτον ζητεῖ. ἐρωτᾷ, «ποῦ ἐστὶν ἄρτος;» ὁ δὲ κάπηλός τις ἀποκρίνεται, «ἐκεῖ.» ἔπειτα βαδίζει πρὸς τὸν ἄρτον καὶ ἐρωτᾷ «πόσου ἀργυρίου ἄρτον ἀγοράζειν δύναμαι;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται λέγων, «δυοῖν νομισμάτων».

ὁ οὖν Μακάριος δύο νομίσματα ἐκ τοῦ σάκκου λαμβάνει, καὶ αὐτὰ τῷ καπήλῳ δίδωσιν. ὁ δὲ τὰ νομίσματα λαμβάνει καὶ τὸν ἄρτον δίδωσιν τῷ Μακαρίῳ.

τοῦτ' ἐστὶν τὸ ἀγοράζειν καὶ τὸ πολεῖν. ἀγοράζει γὰρ ὁ Μακάριος τὸν ἄρτον, ὃν ὁ κάπελος πολεῖ. ἀνθρώπος, ὅς ἀγοράζει, ἀργυριον δίδωσιν καὶ ὁ τι λαμβάνει. ὃς δὲ ἀργυριον λαμβάνει καὶ ἄλλο τι δίδωσιν, πωλεῖ.

ὁ δὲ Μακάριος τὸν ἄρτον λάβων ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐκβαίνει. δύο ἄλλοι ἀνθρωποὶ βλέπουσιν πρὸς αὐτόν. ἅρα εἰσιν φίλοι; οὐχί. οὗτοι οἱ ἀνθρωποὶ οὐκ εἰσιν φίλοι, ἀλλὰ ἐχθροί. μετὰ οὖν τὸν Μακάριον βαδίζουσιν. οὐκ ἐν τῇ ἀγορᾷ, οὐ πάντες ὁρᾶν δύνανται, ἀλλὰ ἐν ὁδῷ ἐστήκασιν. βοῶσιν οὖν, λέγοντες, «στῆθι, ὦ μοναχέ.» ὁ δὲ Μακάριος ἐστηκῶς τρέπεται. νῦν δὲ ὁ Μακάριος αὐτοὺς ὁρᾷ, οἱ δὲ αὐτὸν ὁρῶσιν. οἱ μὲν γελῶσιν, ὁ δὲ οὐ γελᾷ. ἔπειτα οὗτοι οἱ ἀνθρωποὶ, κακοὶ ὄντες, αὐτὸν τύπτουσιν, καὶ ἀργυριον αὐτοῦ καὶ ἄρτον λαμβάνουσιν.

Κεφάλαιον τὸ ὄγδοον

I

τῇ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ, ὁ Γρηγόριος καὶ ὁ Ἀλέξιος ἐν τῇ πόλει εἰσίν. οὐκ ἔτι εἰσι πρὸς τῷ χωρίῳ, ἀλλὰ πρὸς τῇ οἰκίᾳ. ὁ πατὴρ ἐν νῷ ἔχει εἰς τὴν ἀγορὰν ἔρχεσθαι. καὶ δὲ ἡ μήτηρ ἐθέλει πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν.

ἰδοῦ, πολλοὶ εἰσιν οἱ κάπηλοι ἐν τῇ ἀγορᾷ. ὁ κάπηλός ἐστὶν ἀνθρώπος ὃς καπηλεῖον ἔχει, καὶ ἐν καπηλείῳ αὐτοῦ πωλεῖ. Φίλιππος ἔχει καπηλεῖον, οὗτος οὖν κάπηλός ἐστιν. ὁ Φίλιππος πωλεῖ πόλλα. τί γένος χρημάτων πωλεῖ ὁ Φίλιππος; βρώμα πωλεῖ· κρέας, ἄρτος, γάλα, κάρπος, ἰχθύς. ἄλλοι οὖν κάπηλοι ἄλλα πωλῶσιν, οἱ μὲν βιβλία, οἱ δὲ κοσμήματα, οἱ δὲ ζῶα, οἱ δὲ ἄλλα. κρέας, ἄρτος, κάρπος, ἰχθύς, εἰσιν βρώματα. τὸ μὲν κρέας ἐκ τῶν ζώων γίνεταί. ὁ δὲ ἄρτος γίνεταί ἐκ τοῦ πυροῦ. ὁ δὲ κάρπος ἐκ τῶν δένδρων. ὁ δὲ ἰχθύς ἐκ τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ζώων γίνεταί.

πολλοί οὖν ἄνθρωποι οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ βαδίζουσιν, πρὸ τοῦ καπηλείῳ τοῦ Φιλίππου ἐστήκασιν καὶ βλέπουσιν ἃ πωλεῖ. οἱ βρώμα βούλονται, ἀργύριον ἔχοντες, ἀγοράζουσιν καὶ ἀπέρχονται. ἄλλοι δὲ, οὐδὲν ἀργυρίου ἔχοντες, βλέπουσιν, ἀλλὰ ἄνευ βρωμάτος ἀποχωροῦσιν. ἐλεύθεροι οὖν πάρεσιν, καὶ δοῦλοι. οἱ δὲ δοῦλοι ὀλίγον ἀργυρίου ἔχουσιν, εἰ μὴ ἀργύριον τῶν δεσπότην.

II

καὶ ἐγένετο ὅτε ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Εὐγενία εἰς τὴν ἀγορὰν εἰσέρχονται, ὁ Φίλιππος λέγει κράζων «βρώμα, βρώμα, τὸ κάλλιστον βρώμα ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ»

ὁ μὲν Γρηγόριος ἀκούει αὐτοῦ, ἡ δὲ Εὐγενία οὐκ ἀκούει. πρὸς γὰρ καπηλεῖον ἄλλον ὁρᾷ αὐτή. ὁ δὲ Γρηγόριος τὴν χεῖρα αὐτῆς λαμβάνει, λέγων, «ἐκείσε». τοῦ δὲ ἀνδρὸς ἀκούουσα λέγει «καλῶς, ἀλλὰ ποῖ πορεύομεθα;» ἀποκρίθεις λέγει ὁ Γρηγόριος «ἐκείσε, πρὸς τοῦτον τὸ καπηλεῖον».

οἱ μὲν πρὸς τὸν καπηλεῖον τοῦ Φιλίππου προσχωροῦσιν, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐστήκασιν. ὁ δὲ κάπηλος ὁ Φίλιππος πρὸς αὐτοὺς τρέπεται, λέγων, «χαίρετε, ὦ φίλοι μου, τί ἐθέλετε σήμερον; κρεὰς, ἰχθύν, ἄρτον, ἄλλον τι;»

οὗτοι οὖν τὰ βρώματα σκοποῦσιν. τὰ βρώματα ἐν τῷ καπηλείῳ τοῦ Φιλίππου ἐστὶν ἀγαθὰ τε καὶ πόλλα. μάλιστα δὲ οἱ ἰχθύες αὐτοῖς ἀρέσκουσιν. ἔστι ἐκεῖ ἰχθύς μέγας καὶ ἰχθύς μικρός. ὁ μὲν ἰχθύς ὁ μέγας ἀρέσκει τῷ Γρηγορίῳ, ὁ δὲ μικρός ὁ ἰχθύς τῇ Εὐγενίᾳ ἀρέσκει.

ὁ οὖν Φίλιππος ἐρωτᾷ, «βούλεσθε ἰχθύν;» ὁ δὲ Γρηγόριος ἀποκρίνεται «ναί, ὦ τᾶν, βουλόμεθα. ὡς καλὸς ὁ ἰχθύς οὗτος.» ὑπολαμβάνει δὲ ἡ Εὐγενία, «ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ ἰχθύς οὐκ ἐστὶν οὕτως ἀγαθὸς ὡς οὗτος.»

αὐτὴ οὖν δείκνυσιν τὸν μικρὸν ἰχθύν τῷ Γρηγορίῳ. «ἀρὰ μὴ οὗτός σοι ἀρέσκει;» ὁ δὲ «οὐδαμῶς, ὅτι λίαν μικρὸς ἐστίν. ἀλλὰ μᾶλλον ἀρέσκει μοι οὗτος ὁ μέγας ἰχθύς, ὅτι ἱκανῶς μέγας καὶ ἀγαθὸς δοκεῖ.» ταῦτα εἰπὼν, τὸν ἰχθύν ἔχει πρὸ τῆς Εὐγενίας. δείκνυσιν οὖν τοῦτον τὸν ἰχθύν τῷ Φιλίππῳ λέγων, «πόσου ἐστὶν οὗτος;»

«οὗτοσι; πέντε νομισμάτων.»

III

ὁ οὖν Γρηγόριος λέγει, «τί, οὕτω μεγάλη ἐστὶ ἡ τιμή;» ὁ δὲ Φίλιππος ἀποκρίνεται, «ναί. οὕτως ἐστίν.» ἡ οὖν Εὐγενία ἐρωτᾷ, «τί ἐστὶν ἡ τιμὴ ἐκείνου τοῦ ἰχθύος;» ὁ δὲ Φίλιππος ἀποκρινόμενος αὐτῇ λέγει, «ἐκείνου, ἡ τιμὴ οὐκ ἔστι οὕτω μεγάλη ὡς τούτου, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἰχθύς οὐκ ἐστὶν οὕτω μέγας ὡς οὗτος. ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐστὶ μόνον τεσσάρων νομισμάτων»

ὁ Γρηγόριος οὐκ ἐθέλει ἀγοράζειν τὸν ἰχθύν ὃν βούλεται ἡ Εὐγενία, οὐδὲ ἡ Εὐγενία βούλεται ὃν ἐθέλει ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. διαλέγονται ὀλίγον οὗτοι, Γρηγόριος καὶ Εὐγενία. εἶτα ὁ δεσπότης πρὸς τὸν κάπηλον τρέπεται, «καλῶς, φίλε μου, ἐκάτερον ἀγοράζειν βουλόμεθα, καὶ τοῦτον καὶ ἐκεῖνον.» ἐννέα οὖν νομίσματα ἐκ τοῦ σάκκου λάβων τῷ καπήλῳ δίδωσιν λέγων «δέχου τὸ ἀργύριόν σου.» ὁ δὲ Φίλιππος τὸ μὲν ἀργύριον δέχεται, τοὺς δὲ ἰχθύας ἀποδίδωσιν.

Κεφάλαιον τὸ ἕνατον

I

τῇ ὑστηραῖα ἐγείροντο ὁ Ξανθίας καὶ ὁ Δικαιοπόλις, ἐν τοῖς ἄγροις πρωΐ. ὅτε ὁ ἥλιος ἀνάτελλει, οὗτοι ἐγείρονται, ὁ μὲν σπεύδει ἐργάζεσθαι, ὁ δὲ ἄργος ὢν οὐ σπεύδει. ἥττων οὐδέν, ἐκάτερος ἐγείρεται καὶ σῖτον, οὐ πολὺν, ἐσθίει.

τὸν οὖν ἄρτον καὶ ἔλαιον φάγοντες, εἰς τοὺς ἄγρους εἰσβαίνουσιν. ὁ μὲν Δικαιοπόλις, δοῦλος ὢν, τὸ ἄροτρον φέρει, καὶ προσάπτει αὐτὸ τοῖς βουσίν. ὁ μὲν οὖν Ξανθίας ὀπισθεν ἐλαύνει τοὺς βοῦς, ὁ δὲ δοῦλος τὸ σπέμρα σπέρει ἐν τοῖς ἀγροῖς. οὐ μόνον ἄγρον ἀροτρεύουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα σκοποῦσιν. τὰ οὖν δὲ πρόβατα πλανᾶται ἐν τοῖς ὄρεσιν.

ὁ οὖν Ξανθίας οὐ μόνον γεωργός, ἀλλὰ καὶ ποιμὴν ἐστίν, ὃς πρόβατα ἔχει. τὰ γὰρ πρόβατα ἔχει ἐν τοῖς ἀγροῖς τε καὶ ὄρεσιν, αὐτὰ σκοπῶν καὶ φυλάσσων. πῶς φυλάσσει; κύνας ἔχει, καὶ μάχαιρα. τί ἐστὶν κύων;

κύων ἐστὶν ζῷον, καὶ φίλος τοῖς ἀνθρώποις. τῷ οὖν Ξανθίᾳ εἰσὶ τρεῖς κύνες, Στύραξ, Ὀρμή, καὶ Τεύχων. ὁ μὲν Τεύχων ἐστὶν κύων μικρός. ὁ δὲ Ὀρμή μείζων ἐστὶν ἢ Τεύχων. ὁ δὲ Στύραξ ἐστὶν μείζων τοῦ Τεύχωνος καὶ τοῦ Ὀρμῆς, ὁ γὰρ Στύραξ μέγιστος κύων ἐστίν.

ἀνθρώπων γεωργοῦντων, οἱ κύνες παίζουσιν. εὐθύς, εἷς τῶν κυνῶν ὑλακατεῖ, «βαὺ βαὺ.» οἱ μὲν οὖν ἕτεροι ὑλακτοῦσιν, οἱ δὲ ἄνθρωποι παύουσιν ἐργαζόμενοι. τί ἐστίν; μάκροθεν πρόβατον ἀκούεται.

II

ὀπισθεν τοῦ ἄγρου ἐστὶν ὄρη. μεταξὺ τῶν ὀρέων ἄγκη ἐστίν. πρὸ τῶν ὀρέων ἐστὶ πεδίον, ἐν ᾧ πρόβατα πορεύεται. πολλὰ πρόβατα ἐν τῷ πεδίῳ πλανᾶται, πολλὰ δὲ ἐν τοῖς ὄρεσιν βαίνουσιν. καὶ δὴ καὶ ποιμένες μετὰ τῶν προβάτων πλανῶνται ἐν τοῖς ὄρεσιν. σήμερον, ὑπὲρ τὸ πεδίον ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ νέφος πάρεστιν.

μάκροθεν πρόβατον καλεῖ, τοῦτ' ἐστὶ βλεχᾶται, «βῆ βῆ.» διὰ τί τοῦτο τὸ πρόβατον βλεχᾶται; ὅτι μάκροθεν ἀπὸ τῶν προβάτων τῶν ἄλλων ἐστίν. καὶ δὴ καὶ λύκοι πάρεισιν ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τῇ ὕλῃ.

ἄρα τὸ πρόβατον ἀκούεται; ναί, ἀκούεται. τίνες ἀκούουσιν τοῦ προβάτου; οἱ κύνες αὐτοῦ ἀκούουσιν. τὸ πρόβατον ὑπὸ τῶν κυνῶν ἀκούεται. εἴτα ὑλακτοῦσιν οἱ κύνες. ἀκούονται οὖν οἱ κύνες ὑλακτοῦντες; ναί. τίνες δὲ ἀκούουσιν τῶν κυνῶν; οἱ κύνες ἀκούονται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν.

III

κυνῶν ὑλακτούντων, ὁ Ξανθίας διαλέγεται μετὰ τοῦ Δικαιοπόλεως, «τί ποιῶμεν;» ὁ μὲν Δικαιοπόλις φοβεῖται λύκους, καὶ οὐ βούλεται εἰς τὰ ὄρη εἰσβαίνειν. ὁ δὲ Ξανθίας ἀνδρείοτερος ἐστίν ἢ ὁ δοῦλος, οὐδὲ αὐτὸς φοβεῖται, ἀλλὰ ὁρμᾶται ἐθέλει.

ὁ οὖν ἐλεύθερος ὁ Ξανθίας κελεύει τὸν δοῦλον αὐτοῦ μένειν ἐν τῷ πεδίῳ σὺν τοῖς ἄλλοις προβάσιν. ὁ δὲ αὐτὸς ὁρμᾶται μετὰ τῶν κυνῶν αὐτοῦ, ἀνδρεῖος ὦν, εἰς τὰ ὄρη. τί βούλεται; βούλεται τὸ πρόβατον εὑρεῖν. εἰς οὖν τὰ ὄρη βαίνει ἵνα εὕρῃ τὸ πρόβατον.

καὶ ἐγένετο ὅτε ὁ δοῦλος μένει ἐν τοῖς ἄγροις μετὰ τῶν προβάτων, ὁ ποιμὴν καὶ γεωργὸς, ὁ Ξανθίας, εἰς τὰ ὄρη εἰσβαίνει ἅμα τοῖς κυσίν. οἱ κύνες πρὸ τοῦ Ξανθίου τρέχει, ἀλλὰ οὐ μάκραν. ὁ μὲν ὀπισθεν αὐτῶν βαδίζει, οἱ δὲ πρὸσθεν αὐτοῦ τρέχουσιν. ὁ μὲν αὐτοῖς ἔπεται, οἱ δὲ ἡγοῦνται.

Κεφάλαιον τὸ δέκατον

I περὶ ζώων

τί ἐστὶν ζῶον; ζῶον ἐστὶν οἶον ἵππος, ὄνος, ὄνος, ὄνος, πρόβατον, καὶ ἄλλα. ἄρα ἐστὶν ζῶον ὁ ἄνθρωπος; ναί, ζῶον ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος. τὰ μὲν ζῶα θηρία ἐστὶν, τὰ δὲ ἡμερα. τὰ θηρία ἐστὶν οἶον λύκος, λέων, κροκόδιλος, καὶ ἄλλα, ἃ ἐν τοῖς ὄρεσιν τε καὶ ταῖς ὕλαις οἰκοῦσιν, ἢ ἐν τόποις μακρὰν τῶν πόλεων τῶν ἀνθρώπων. τὰ δὲ ἡμερά ἐστὶ ζῶα οἶον ὄνοι, πρόβατα, καὶ βόες, οἱ μετὰ τῶν ἀνθρώπων οἰκοῦσιν, καὶ δὴ ἐν τοῖς ἄγροις ἐργάζονται ἢ ἃ οἱ ἄνθρωποι ἐσθίουσιν.

ἄρα ἐστὶν ζῶα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ; μάλιστα γε. οἱ ὄρνιθες ἐν τῷ οὐρανῷ, τοῦτ' ἐστὶν τῷ ἀέρι, οἰκοῦσιν καὶ πέτονται. οἱ ὄρνιθες διὰ τὸν ἀέρα πέτονται (τὸ πέτεσθαι σημαίνει πορεύεσθαι ἐν τῷ ἀέρι, ὑπὲρ τὴν γῆν). πῶς πέτονται οἱ ὄρνιθες; τοῖς πτεροῖς αὐτῶν πέτονται. πτερὰ μὲν δύο ἔχουσιν οἱ ὄρνιθες, πόδας δὲ δύο οἱ ἄνθρωποι. ἔχουσιν πόδας οἱ ὄρνιθες; ναί, οὐ μόνον πτερὰ, ἀλλὰ καὶ πόδας ἔχουσιν. οἱ δὲ ἄνθρωποι δύο πόδας, καὶ δύο βραχίονας ἔχουσιν.

ἐν δὲ θαλάσῃ οἰκοῦσιν ἰχθύες. οἱ ἰχθύες οὐδὲ πόδας οὐδὲ πτερὰ οὐδὲ βραχίονας ἔχουσιν, ἀλλὰ οὐράν ἔχουσιν. ἕκαστος ἰχθύς ἔχει μίαν οὐράν. καὶ ἐγένετο ὅτε ὁ ἰχθύς κολυμβᾷ, κινεῖ τὴν οὐράν αὐτοῦ. ὅτε ὁ ὄρνις πέτεται, κινεῖ ἐκεῖνος τὰ πτερὰ αὐτοῦ. ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὡς ἄλλα ζῶα ἐπὶ τῆς γῆς, τὰς πόδας αὐτοῦ κινεῖ ὅτε βαδίζει. καὶ δὴ καὶ ἵχνη ἐν τῇ γῇ λείπει. ὅς ἐπὶ τῆς γῆς βαδίζει, ποιεῖ ἵχνη ἐν τῇ γῇ.

II

ὁ Ξανθίας καὶ οἱ κύνες αὐτοῦ τρέχουσιν εἰς τὰ ὄρη. ἵνα τί; ἵνα τὸ πρόβατον εὕρισκωσιν. τὸ δὲ πρόβατον ἔνθα καὶ ἔνθα πλανᾶται, οἱ δὲ ζητοῦσιν αὐτό. ἀλλὰ γὰρ ζῶον ἄλλον ἀκούεται τοῖς ὄρεσι, τοῦτ' ἐστὶν λύκος. ὁ λύκος ἐστὶ ζῶον ὃ ἄλλα ζῶα ἐσθίει. καὶ δὴ καὶ οὗτος ὁ λύκος ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ πλανᾶται καὶ ζῶα ζήτει. μὴ πρόβατον ἀκούεται; ναί, ἀλλὰ οὐ μόνον ὑπὸ τῶν κυνῶν ἀκούεται τὸ πρόβατον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ λύκου. ὁ οὖν λύκος ζητεῖ αὐτό, οὕτως ὁ Ξανθίας.

εὐθὺς ὁ λύκος ὠρύεται, «οὐ οὐ ὦ». νῦν δὲ ὁ λύκος ὑπὸ τοῦ προβάτου ἀκούεται. ὁ δὲ Ξανθίας τοῦ λύκου ὠρεομένου ἀκούει. ἄρα οἱ κύνες ἀκούουσιν; ναί, καὶ ταχέως τρέχουσιν. ὁ γὰρ λύκος τοῦ προβάτου ὀσφραίνεται. καὶ τὸ πρόβατον ὀσφραίνομενον τοῦ λύκου πάλιν βληχᾷται. ὁ δὲ ἄνθρωπος οὐκ αὐτῶν ὀσφραίνεται, ἀλλὰ μόνον ἀκούει. οἱ δὲ κύνες αὐτοῦ ὀσφραίνονται τε καὶ ἀκούουσιν. ἅμα ὁ Ξανθίας, οἱ κύνες, καὶ ὁ λύκος ἀφικνοῦνται εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ ἐστὶν τὸ πρόβατον. τοῦτο οὖν πρόβατον μάλα φοβεῖται. οἱ δὲ κύνες ἐστήκασιν περὶ τὸν λύκον,

ύλακτοῦντες. ὁ δὲ λύκος τοὺς ὀδόντας δείκνυσιν αὐτοῖς. ὁ δὲ Ξανθίας τὴν μάχαιραν ἐν τῇ χεὶρι ἔχει. οὐδεὶς κινεῖται.

εὐθὺς ὁ λύκος ἐπιβάλλει τῷ προβάτῳ. τὸ δὲ φύγειν οὐ δύναται, ἀλλὰ ὁ Στύραξ, μικρότατος κύων, πρὸ τοῦ προβάτου, ἀντὶ τοῦ λύκου, ἔστηκε ὑλακτοῦν. τότε ὁ λύκος δάκνει τὸν Στύρακα. ὁ οὖν Στύραξ μαχέσθαι πειρᾶ, ἀλλὰ οὐ δύναται. ἀπέθανον ὁ κύων. ἐν ᾧ Στύραξ μετὰ τοῦ λύκου μαχεῖται, ὁ Τεύχων καὶ ὁ Ὀρμῆ τὸν λύκον ἐπιβάλλουσιν. καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ξανθίας ὄρμαται ἐπὶ τὸν λύκον. τῇ μάχαιρα πταίνει αὐτόν, οἱ δὲ κύνες δακνοῦσιν, ἄχρι οὗ ὁ λύκος αὐτὸς ἀπέθανον.

κεφάλαιον τὸ ἐνδέκατον

I

τῇ ὑστεραῖα ὁ Ἀλέξιος ἐγείρεται. ὕδωρ λαμβάνει. τὰς οὖν χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον λούει. οὐ λούεται (πᾶν τὸ σῶμα λούει), ὅτι πρῶτ' ἐστίν. ἔπειτα τὴν ἐσθῆτα περιβάλλεται. ἐκ οὖν τοῦ οἰκημάτος ἐξέρχεται καὶ τὸν πατέρα ἀσπάζεται λέγων, «χαῖρε, ὦ πάτερ». πρὸς δὲ αὐτὸν ἀποκρίνεται ὁ κύριος λέγων «χαῖρε καὶ σύ, ὦ υἱέ. προσβαίνεις πρὸς τὸ διδασκαλεῖον σήμερον, οὐ γάρ;» τῷ πατρὶ οὕτως λέγοντι, ὁ υἱὸς λέγει ἀποκρινόμενος «ναί, πρὸς τὸ διδασκαλεῖον. τίς δοῦλος σὺν ἐμοὶ βήσεται;» ὁ δὲ Γρηγόριος ἀποκρίνεται «ὁ Ἡρακλείδης βήσεται μετὰ σοῦ πρὸς τὸ διδασκαλεῖον. ὁ γὰρ οὗτός ἐστιν πιστός καὶ ἀγαθός.»

II

ὁ οὖν Ἀλέξιος καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἅμα προσβαδίζουσιν ἐκ τοῦ οἴκου. ὁ ἥλιος φαίνεται, καὶ θερμόν ἐστιν. ὁ Ἡρακλείδης πράγματα τοῦ Ἀλεξίου φέρει· βιβλίον, στῦλον, πίνακα. ὁ δὲ Ἀλέξιος οὐδὲν φέρει. ταχέως μὲν βαδίζει, βραδέως δὲ ὁ Ἡρακλείδης. Ἀλε· σπεῦδε, ὦ δοῦλε. Ἡρα· ἀλλὰ οὐ δυνατόν μοι σπεύδειν. Ἀλε· τί λέγεις; διὰ τί σὺ οὐ δύνασαι ταχέως βαδίζειν; Ἡρα· σὺ μὲν νεός εἶ, γέρων δὲ εἰμι. καὶ δὴ καὶ πάντα φέρω. διὰ ταῦτα οὐ δύναμαι. Ἀλε· μὴ ἀργὸς ἴσθι. δύνασαι γε. ἰδοῦ, οὐ μόνον βαδίζειν δύναμαι, ἀλλὰ καὶ τρέχειν! Ἡρα· δεσπότη! οὐδαμῶς τρέχειν δύναμαι. βαδίζειν δύναμαι, οὐδὲ ταχέως.

III

τέλος δὲ ὁ Ἀλέξιος καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἀφικνοῦνται εἰς τὸ διδασκαλεῖον. ὁ μὲν Ἡρακλείδης τὴν θύραν ἀνοίγει, ὁ δὲ Ἀλέξιος εἰσβαίνει ἀσπαζόμενος τὸν διδάσκαλον. ἄρα τίς ἐστιν ὁ διδασκαλός; τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐστὶν Λιβάνιος. αὐτὸς γὰρ ὁ Λιβάνιος οὐ μόνον ἐστὶν διδασκαλός τοῦ διδασκαλείου, ἀλλὰ καὶ ρήτωρ καὶ δεσπότης. τί διδάσκει οὗτος ὁ διδασκαλός; ὁ μὲν Λιβάνιος τὴν τέχνην τὴν ρητορικὴν διδάσκει. μὴ ὁ Λιβάνιος τὴν γραμματικὴν διδάσκει; οὐχι, ἀλλὰ διδασκαλός ἄλλος, ὅς ἐν τῷ τοῦ Λιβανίου διδασκαλείῳ διδάσκει, τὴν γραμματικὴν διδάσκει. οὐκέτι δὲ μανθάνει ὁ Ἀλέξιος τὴν γραμματικὴν, ἀλλὰ τὴν ρητορικὴν. ἐλθὼν δὲ ὁ Ἀλέξιος ἀσπάζεται τὸν διδάσκαλον, «χαῖρε βέλτιστε διδασκαλε.» ἀποκρινόμενος δὲ ὁ Λιβάνιος λέγει αὐτῷ «χαῖρε καὶ σύ, παιδίον μου.» λέγων δὲ Ἀλέξιος οὕτως ἀποκρίνεται, «συγγνώμην ἔχε, ἀλλὰ οὐκέτι παιδίον εἰμί. ἀνὴρ γὰρ γέγονα.»

IV

σήμερόν εἰσιν ἐν τῷ διδασκαλείῳ πολλοὶ μαθηταί. ὁ μὲν Ἀλέξιος τὸν πίνακα αὐτοῦ καὶ τὸν στῦλον λάμβανει. ὁ δὲ Ἡρακλείδης καθίζει. ὁ δὲ διδάσκαλος τὰ Ὀμηρικὰ ἀναγινώσκει. οἱ δὲ παῖδες γράφουσιν. πῶς γράφουσιν οἱ παῖδες; τῷ στύλῳ καὶ τῷ πίνακι γράφουσιν. ἔπειτα ὁ Λιβάνιος ἐρωτᾷ, «δυνάσθε τὰ Ὀμηρικὰ ἀναγινώσκειν;» ἀπορκνίνονται οἱ παῖδες «ναί, ὦ διδάσκαλε, ἀναγινώσκειν δυνάμεθα.»

ὁ οὖν Λιβάνιος κελεύει αὐτοὺς ἀναγνῶναι. οἱ δὲ τὰ τοῦ Ὀμήρου ποιήματα ἀναγινώσκουσιν. τότε δὲ πάλιν ἐρωτᾷ ὁ διδάσκαλος λέγων «τίς ὑμῶν δύνασαι ἀναγνῶναι ὡς ῥαψωδός;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἰστᾶται καὶ ἀναγίνωσκει χωρὶς πίνακος. οὕτως ὁ ῥαψωδὸς ποιεῖ. ὁ Ἀλέξιος τῷ ὄντι οὐ ἀναγίνωσκει ἀλλὰ λέγει τοὺς τοῦ Ὀμήρου λόγους ἄνευ πίνακος καὶ ἄνευ βιβλίου. αὐτὸν οὖν ὁ διδάσκαλος ἐπαινεῖ. τέλος δὲ Ἀλέξιος καθίζει καὶ οἱ ἄλλοι καθ' ἓνα ἀναγινώσκουσιν.

V

μετὰ τὴν τῆς ἡμέρας σχολὴν ὁ διδάσκαλος σὺν τῷ Ἀλεξίῳ διαλέγεται.

Λιβ· ἀνὴρ γέγονας, ὦ Ἀλέξιε. τί ἐν νῷ ἔχεις πράσσειν; πάντα τὰ ποιήματα τὰ Ὀμήρου καλῶς οἶδας, καὶ δὴ καὶ λόγους κρείττονας ποιεῖν δύνασαι, ὥσπερ ῥήτωρ. καὶ τὴν ῥητορικὴν τὴν τέχνην εὖ μαθάνεις. τί ἄλλο; Ἀλε· ὁ μὲν πάτηρ μου βούλεται με εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ εἰσελθεῖν. ἢ ἴσως τὰ νομικὰ μαθεῖν. οὐ μὴν βούλομαι. Λιβ· δὴ που βούλῃ ὁ τι; Ἀλε· τὴν φιλοσοφίαν μαθεῖν βούλομαι. Λιβ· εὖγε! δεῖ σε εἰς τὰς Ἀθῆνας πορευέσθαι! Ἀλε· τί δὴ; Λιβ· ἐκεῖ εἰσὶν διδάσκαλοι οἱ ἄριστοι καὶ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς. ἔγωγε μὴν πρὸς τοὺς ἐμοὺς φίλους γράψω. Ἀλε· χάριν σοι ἔχω, ὦ φίλτατε διδάσκαλέ μου. Λιβ· οὐδὲν πρᾶγμα, ὦ παῖ. πόλλα ἔτη νῦν μετὰ ἐμοῦ μαθάνεις καὶ ἀγαθὸς μαθητὴς εἶ.

VI

ὕστερον οὖν ὁ Ἀλέξιος οἴκαδε ἐπανέρχεται, τοῦ Ἡρακλείδους ἀκολουθοῦντος. τοῦτ' ἐστὶν ὁ Ἀλέξιος πρῶτος βαδίζει, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ὁ Ἡρακλείδης βαδίζει.

ὅτε εἰς τὴν οἰκίαν ἀφικνεῖτο ὁ Ἀλέξιος, ὁ μὲν Γρήγοριος πρὸς τραπέζα καθιζόμενος γράφει ἐπιστόλας. ἄρα στύλῳ καὶ πίνακι γράφει ὁ δεσπότης; οὐχί, ἀλλὰ τῷ καλᾶμῳ τε καὶ τῷ μελάνι χρώμενος γράφει, οὐκ ἐν πίνακί τινι, ἀλλὰ ἐν παπύρῳ.

ὁ δὲ Ἀλέξιος εἰς τὸ οἶκμα εἰσελθὼν τὸν πατέρα ἀσπάζεται. ὁ δὲ «τί ἐγένετο πρὸς τῷ διδασκαλείῳ σήμερόν;» φήσιν. ἀποκρίνεται δὲ Ἀλέξιος «ὁ Λιβάνιος ὁ διδάσκαλος ἐμὲ πείθει εἰς τὰς Ἀθῆνας πορευέσθαι.» οὐδὲ χαίρει ὁ Γρήγοριος οὐδὲ ὀργίζεται. πρῶτον μὲν οὐδὲν λέγει. ἔπειτα δὲ πολὺν χρόνον πρὸς τὸν υἱὸν βλέπει. τέλος δὲ λέγει «καλῶς. νομίζω σε ἐκεῖ πόλλα καὶ ἀγαθὰ μαθεῖν δύνασθαι. ἐμοὶ δοκεῖ σε ἐν ταῖς Ἀθήναις δύο ἔτη μένειν καὶ μάνθανειν. μετὰ ταῦτα βούλομαι σε οἴκαδε ἐπανέλθειν καὶ σὺν ἐμοὶ ἐργάζεσθαι.» ὁ δὲ υἱὸς ὁμολογεῖ.

Κεφάλαιον τὸ δωδέκατον.

I

ἐν δὲ τούτῳ ὁ Μακάριος ἐν ὁδῷ τινι ἐστίν, ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀντιοχείᾳ. τί ποιεῖ ὁ Μακάριος; οὐδὲν ποιεῖ, ἀλλὰ χαμαὶ κεῖται (ποῦ ἐστίν χαμαί; ἐπὶ τῆς γῆς), καὶ πολὺν χρόνον οὐδὲ κινεῖται οὐδὲ φωνὴν ποιεῖν δύναται. τέλος δὲ στενάζει καὶ ἰστᾶται, ἀλλὰ χαλεπὸν ἐστίν.

ποῦ εἰσιν οἱ ἔχθροι αὐτοῦ; ἄπεισιν. αὐτοὺς γὰρ ὁρᾷ οὐ δύναται ὁ μοναχός. οὐδένα ὁρᾷ δύναται ἐν τῇ ὁδῷ. πάντες ἔφυγον. ὁ οὖν Μακάριος μόνος ἐστίν. ποῖ ἀπῆλθον οἱ ἔχθροι; ὁ Μακάριος οὐκ οἶδεν. ποῖ ἔρχεται ὁ Μακάριος; ἐν νῷ ἔχει πρὸς μοναστήριον ἔρχεσθαι, ἀλλὰ οὐ ἀκριβῶς οἶδεν τὴν ὁδόν. οὐδὲν ἡττων ἐβαδίζεν.

II

ὁ οὖν Μακάριος βαίνει καθ' ὁδόν τινα. ἔπειτα ὁδὸν ἀλλήν βαδίζει. ἡ πρώτη ὁδὸς βραχεῖά ἐστιν. ἡ δεύτερα μακρά ἐστιν. ἡ πρώτη ἡ ὁδὸς βραχυτέρα ἐστίν ἢ ἡ δεύτερα ἡ ὁδός. τούναντίον, ἡ δεύτερα μακρότερα ἐστίν ἢ ἡ πρώτη. ὁ οὖν Μακάριος κατὰ τὴν βραχυτέραν ὁδὸν βαδίζει, ἔπειτα κατὰ τὴν μακρότεραν.

τότε ἰστᾶται καὶ βλέπει. βλέπει οὖν ἐπ' ἀριστερά τε καὶ ἐπὶ δεξιά. εἴσιν δύο ὁδοί. ἡ ἐπ' ἀριστερά ὁδὸς μακρότατά ἐστιν, καὶ οὐ δύναται ὁρᾷ τὸ τέλος. ὁ οὖν Μακάριος εἰς ταύτην τὴν ὁδὸν οὐκ εἰσβαίνει. ἡ δὲ ἐπὶ δεξιά ὁδὸς βράχιστα ἐστίν. τὸ γὰρ τέλος ῥαδίως ὁρᾷ δύναται ὁ μοναχός. εἰς οὖν ἐκείνην τὴν ὁδὸν εἰσβαίνει καὶ οὐ πολὺ βαδίζει ἄχρι τῆς θύρας τοῦ οἴκου τινός. τίς ἐστίν ὁ οἶκος; μοναστήριόν ἐστιν.

III

τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου κρούει ὁ Μακάριος. οὐδεὶς δὲ ἔρχεται. πάλιν οὖν ὁ Μακάριος κόπτει. τέλος δὲ ἀνθρωπὸς τις ἐλθὼν βοᾷ «τίς εἶ;» ὁ δὲ Μακάριος ἀποκρίνεται «μοναχός εἰμι, ὀνόματι Μακάριος».

ὁ ἐν τῷ οἴκῳ ἀνθρωπος ἐρωτᾷ «τί βουλόμενος εἰς τὸ μοναστήριον ἡμῶν ἀφικνῇ;»

ὁ ἔξω ἀνθρωπος, ὁ Μακάριος, βοᾷ διὰ τῆς θύρας, «ἀποθάνων ἤκω, μοναχός ὢν, βοήθησόν μοι»

ἐν δὲ τούτῳ αἷμα καταρρεῖ εἰς τὴν γῆν. πόθεν ρεῖ τὸ αἷμα; ἐκ τοῦ Μακαρίου. ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ. πολὺ αἷμα εἰς τὴν γῆν πίπτει. ἔπειτα καὶ αὐτὸς ὁ Μακάριος πάλιν πίπτει εἰς τὴν γῆν. ὁ τοῦ μοναστηρίου μοναχός τὴν θύραν ἀνοίξας καὶ εἰς τὴν ὁδὸν ἐκβαίνει.

IV

ὁ ἀνθρωπος ὁ ἐκβὰς σκόπτει τὸν Μακάριον. ἐρωτᾷ οὖν λέγων, «τί ἐγένετο; τίνες ταῦτα ἐποίησαν;» ἀλλὰ ἐπὶ νῦν οὐ δύναται ἀποκρίνεσθαι ὁ Μακάριος. ὁ μοναχός ἄλλος αἶρει αὐτὸν

καὶ εἰσφέρει εἰς τὸ μοναστήριον.

ἐν οὖν τῷ μοναστηρίῳ τίθησιν αὐτὸν ἐπὶ κλίνην. μοναχοὶ δὲ ἄλλοι φέρουσιν ὕδωρ πρὸς τὴν κλίνην ἐπὶ ἧ Μακάριος κεῖται. ὁ πρῶτος μοναχὸς τὰ τραύματα τοῦ Μακαρίου σκοπτεῖ. ὁ δὲ ἔχει τραῦμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τραύματα ἐπὶ τοῦ σώματος.

τὸ ὄνομα τούτῳ τῷ μοναχῷ ἐστι Νικάνωρ. οὗτος οὖν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῶν μοναχῶν λάβων τὰ τραύματα τοῦ Μακαρίου λούει. εὖ γὰρ οἶδεν περὶ τραυμάτων, ὅτι ἰατρός ἐστιν. ἰατρός ἐστιν ἄνθρωπος ὃς τραύματα καὶ νόσον θεραπεύειν δύναται. πρῶτον μὲν λούει τὸ τοῦ Μακαρίου σῶμα. ἔπειτα δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ λούει. ὁ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγει, ἀλλὰ αὖθις κλείει.

λούσας τὰ τραύματα ὁ Νικάνωρ λέγει τῷ ὑπηρέτῃ (τοῦτό ἐστιν· μοναχὸς ἄλλος) «φέρε μοι ἐπίδεσμα.» ὁ δὲ ὑπηρέτης τὰ ἐπίδεσμα εὐρὼν φέρει αὐτὰ πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ αὐτὰ λαβὼν δεῖ τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τραῦμα ἐπιδέσμῳ. τὸν ἐπίδεσμον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τίθησιν, εἴτα περὶ τὴν κεφαλὴν, ἐν κύκλῳ, δεῖ. τὸ αἷμα κατάρρουν παύεται. οὐκέτι αἷμα ἐκ τοῦ τραύματος καταρρεῖ.

V

νῦν δὲ ὁ Μακάριος ἐπὶ τῆς κλίνης κεῖται, ἀλλὰ οὐκέτι καθεύδει. διὰ τί οὐ καθεύδει; θερμόν γάρ ἐστιν. ἀλλὰ ὅμως νύξ ἐστιν, οὐ δύναται καθεύδειν. ἐπὶ τὴν κλίνην κεῖται καὶ βλέπει πρὸς τὴν στέγην. ἐν νῷ ἔχει τὰ τῆς ἡμέρας γίνοντα. τί ἐγένετο; ἐχθροὶ τινες αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ ἔβλαπτον, καὶ πολλὰ τραύματα εἶχεν. τότε μὲν κακῶς ἑαυτὸν εἶχεν, νῦν δὲ ἄμεινον ἔχει.

τὰ νῦν οὐκέτι θερμὸς ἐστιν ὁ Μακάριος, ἀλλὰ ψυχρὸς γίγνεται. τί ἐστι ψυχρὸν; οὐκ ἔστιν θερμόν! ψυχρὸς οὖν ὢν, βραδέως ἐγείρεται καὶ κλείει τὴν θυρίδα. ἄνεμος γάρ τις διὰ τῆς θυρίδος πνεῖ. πάλιν οὖν κεῖται, οὐ δυνάμενος καθεύδειν.

μέσῃ τῇ νυκτὶ αὖθις γίγνεται θερμὸς ὁ Μακάριος. οὕτω θερμὸς γενόμενος, ἐγερθεὶς τὴν θυρίδα ἀνοίγει. ὁ ἄνεμος, ὃς οὐκ πνεῖ εἰς τὸ οἶκημα, πάλιν πνεῖ καὶ αὐτὸν ποιεῖ ψυχρότερον. τέλος δὲ, τῇ τρίτῃ φυλακῇ τῆς νυκτός, δύναται ὀλίγον καθεύδειν.

VI

ἡλίου ἀνατέλλοντος, ὁ Μακάριος καθεύδων παύεται, ἐγείρεται, καὶ περίμενει. δι' ὀλίγου Νικάνωρ ἔρχεται καὶ ἐρωτᾷ αὐτόν «πῶς ἔχεις σήμερον» ὁ δὲ Μακάριος ἀποκρίνεται λέγων, «εὖ ἔχω, ἄμεινον σήμερον ἢ χθές.» ἐρωτᾷ πάλιν ὁ Νικάνωρ, «τί βουλόμενος ἦκεις, ὦ τᾶν;» ὁ οὖν Μακάριος διηγεῖται τῷ Νικάνωρι περὶ ἑαυτοῦ. οὗτος ἐκ τῆς Αἰγυπτου ἦλθεν. μακρὰν ἐπορεύθη. νῦν εἰς τὴν Ἀντιοχείαν ἀφίκετο. ἐθέλει νῦν περίμενειν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ. διὰ τί; ἄνθρωποι τινες ἐκ τῆς Αἰγυπτου βούλονται αὐτὸν βλάπτειν, καὶ ἐπὶ ἀποκτείνειν.

κεφάλαιον τὸ τρίτον καὶ δέκατον

I

κεῖται ὁ λύκος ὁ τεθνηκώς χάμαι. τραύματα γὰρ πολλὰ ἐδέχετο καὶ ἀπέθανεν, πολὺ τοῦ αἵματος ἔκρουν ἐπὶ τὴν γῆν, ὥσπερ σπονδαί τινες. ὁ δὲ Ξανθιάς ἐπὶ λίθῳ τινι καθίζομενος, ἀπὸ μάχης παύεται. οἱ δὲ κύνες, Τεύχων καὶ Ὀρμῆ, πρὸς αὐτῷ καθίζουσιν φῦσιῳσιν. τὸ φῦσιῳν ἐστὶ πολὺν ἀέρα εἰς τὸ στόμα καὶ ἐκ τοῦ στόματος ταχέως πνεῖ. ὁ δὲ Στύραξ ἐπὶ τῆς γῆς, πρὸς τῷ λύκῳ, κεῖται, καὶ τεθνηκώς.

πολὺν οὖν χρόνον ὁ Ξανθιάς οὐδὲν λέγει, οὐδὲ κινεῖται, ἀλλὰ πρὸς τὴν γῆν βλεπὼν ἡσυχάζει. τέλος δὲ ὀλίγον δακρύει ὑπὲρ τοῦ Στύρακος. ἀλλὰ οὐ δύναται αὐτὸν θάπτειν, ὅτι ἡ γῆ ἐνθάδε πετρώδης ἐστίν. πολλοὺς γὰρ λίθους ἔχει. καὶ δὴ καὶ δεῖ τὸν Ξανθιάν φέρειν τὸ πρόβατον οἴκαδε.

τὸ οὖν πρόβατον ἄγει οὗτος τοῦδε ἐκ τόπου. ἄνθρωπος τῷ προβάτῳ ἡγεῖται, ζῶον δὲ τῷ ἄνδρι ἔπεται. καὶ οἱ κύνες τῷ Ξανθίᾳ ἔπονται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἡγεῖται.

II

ἀπὸ τῶν ὁρῶν ἐπανέρχεται ὁ Ξανθιάς τῷ προβάτῳ καὶ τοῖς κυσὶν ἡγοῦμενος. οὐδὲ ὑλάκτουςιν οἱ κύνες οὐδὲ πλανᾶται τὸ πρόβατον, ἀλλὰ ἐγγὺς αὐτῷ ἔπονται. μακρὰν τοῦ οἴκου ὁ Ξανθιάς φωνῇ μεγάλῃ βοῶν καλεῖ τὸν Δικαιοπόλιν, «ὦ Δικαιοπόλι, ποῦ εἶ, ἐλθέ δεῦρο. συλλάμβανε. ἄγε τὸ πρόβατον πρὸς τὰ ἄλλα. ἔγω δὲ τοῖς κυσὶν ἡγοῦμαι.»

ἀλλὰ ἡ φωνὴ τοῦ Ξανθίου οὐκ ἀκούεται. οὐδὲ τις ἔρχεται. ποῦ ἐστὶν ὁ Δικαιοπόλις;

ὁ δὲ Ξανθιάς ἐγγύτερος γενόμενος πάλιν βοᾷ. οὐδεὶς δὲ ἀποκρίνεται, οὐδὲ ἄνθρωπὸν τινα ὁρᾶν δύναται οὗτος. εἶτα νομίζει τὸν Δικαιοπόλιν καθεύδειν. λέγει οὖν ἑαυτῷ «καλὸν μοι δοκεῖ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσελθεῖν καὶ εὐρίσκειν αὐτόν.»

III

εἰσβάς οὖν τὸν οἶκον ὁ Ξανθιάς ζητεῖ τὸν Δικαιοπόλιν, ἀλλὰ μάτην. ὁ γὰρ Δικαιοπόλις οὐκ ἔστιν. οὐδὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῇ οὐδὲ ἐγγύς. πολὺν οὖν χρόνον ζητεῖ αὐτὸν ὁ Ξανθιάς καὶ οὐκ εὐρίσκει. ἄλλο τι δὲ εὐρίσκει· σῆτος καὶ μάχαιρα ἄπεισιν. ταῦτα οὐκ εὐρών, ἄρχεται νομίζειν τὸν Δικαιοπόλιν ἀπειῖναι. ἄρα ὁ Δικαιοπόλις φεύγει ἀπὸ τοῦ δεσπότης αὐτοῦ; οὕτω δοκεῖ.

ἔξω τοῦ οἴκου, ἵχνος τι ἐν τῇ γῇ ζητῶν βαδίζει. οὐ μόνον ἵχνος τοῦ Δικαιοπόλεως εὕρων, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἵχνη, ἃ ἀπὸ τοῦ οἴκου ἄγει. νῦν δὲ οὐκέτι νομίζει αὐτὸν πεφευγέναι, ἀλλὰ οἶδεν. τοὺς κύνας αὖθις λύσας τὰ ὅπλα ἑαυτοῦ παρασκευάζει ἃ ἐν τῇ ὁδῷ δεῖ. εἶτα ὁρμᾶται.

IV

ἐν δὲ τούτῳ ὁ φεύγων δοῦλος κατὰ τὴν ὁδὸν εὐθυμὸς βαδίζει, οὐδὲ τὸν δεσπότην αὐτοῦ φοβεῖται, ὅτι νομίζει αὐτὸν μακρὰν ἐν τοῖς ὅρεσιν ἀπεῖναι. διὰ τοῦτο χαίρει. σῆτον ἔχει. μάχαιραν ἔχει. καὶ ἄργυρια ἔχει, ἃ ἐκ τοῦ σάκκου τοῦ Ξανθίου ἔκλεψεν.

ὁ δὲ Ξανθιάς ἄρχεται διώκειν. οἱ κύνες τούτῳ ἡγοῦνται, αὐτοὶ ἐκείνῳ, τῷ Δικαιοπόλει, ἔπονται. πῶς αὐτῷ ἔπεσθαι δύναται; ἐκείνου ὁσφραίνονται. ὁσφραϊνόμενοι οὖν ἔπονται, καὶ ὁ Ξανθιάς ἀκολουθεῖ, τὰ ἔχνη τὰ ἐν τῇ γῇ σκόπτων.

V

νυκτὸς γιγνομένης, ὁ Δικαιοπόλις δυὸ ἀνθρώπους ἐν τῇ ὁδῷ βαδίζοντας ὁρᾷ. πρῶτον μὲν φοβεῖται, ἔπειτα δὲ οὐ μεριμνᾷ, ὅτι ἐλεύθερός ἐστιν, ὡς νομίζει. ὅτε οἱ δυὸ ἐγγυτέρω προσχωροῦσιν, ἀκριβῶς ὁρᾷ δύναται ὅτι μαχαίρας ἔχουσιν, καὶ ἰσχυροὶ εἰσιν.

τίνες εἰσὶν οὗτοι; κακοὶ εἰσιν. τῷ ὄντι, λησταὶ εἰσιν. ληστής ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς ἄλλους βλάπτει (καὶ ἀποκτείνει), καὶ τὰ ἄργυρια κλέπτει. οὕτως ἐγένετο τῷ Μακάριῳ, ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ. καὶ ὡς τῷ Μακάριῳ, οὕτως τῷ Δικαιοπόλει. οὗτοι γὰρ οἱ λησταὶ αὐτὸν ἀποκτείνειν βούλονται.

ὁ πρῶτος ληστής βοᾷ «οὔτος! δὸς μοι ἄργυριον» ἄρα ἔχει φόβον ὁ Δικαιοπόλις; ὁ φόβος αὐτὸν κατέχει. ἀποκρίνεται οὖν λέγων «οὐδὲν ἔχω. δοῦλός εἰμι.» ὁ ληστής ὁ ἕτερος λέγει, «μὴ δοῦλος μάχαιραν τοιαύτην ἔχει; δοῦλος οὐκ εἶ.» Δικαιοπόλις δὲ φοβούμενος ἀποκρίνεται «ναί, δοῦλος ἦν, ἀλλὰ οὐκέτι. ἄργυριον δὲ οὐκ ἔχω» ὁ δὲ πρῶτος «ἵνα τί οὐ ἀποκτείνω;» Δικ· «οὐ μὰ τὸν Δία. μὴ ἀπόκτεινον. ληστής μετὰ ὑμῶν γίνεσθαι θέλω» οἱ δυὸ οὖν λησταὶ ἀλλήλοις διαλέγονται, καὶ ὁμολογοῦσιν. οὕτως ὁ Δικαιοπόλις ληστής τρίτος γίγνεται.

VI

ὅτε ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, Ξανθιάς ὁψέ ποτε εἰς ἐκείνον τὸν τόπον ἀφικνεῖτο. δῆλόν ἐστι ὅτι ἄνθρωποι ἦσαν, ἀλλὰ νῦν οὐκ εἰσιν. ὁρᾷ γὰρ τόπον ἐν ᾧ πῦρ ἦν. τὰ ἔχνη βλέπει, οὐδὲ ἐνὸς, οὐδὲ δυοῖν, ἀλλὰ τριῶν. καὶ τὰ τῶν τριῶν ἔχνη ἔνθεν ἄγει. ποῖ ἄγει τὰ ἔχνη; οὐδὲ πρὸς τὴν πόλιν, οὐδὲ πρὸς τὸν κλῆρον.

νομίζει ἑαυτῷ, «τί ποιῶ; οὐ δύναμαι προσβάλλειν τρισίν.» οἴκαδε ἔρχεται ὁ Ξανθιάς. ἐν δὲ τῇ ὁδῷ ἀπαντᾷ ἀνθρώπῳ τινὶ ἐρχομένῳ πρὸς τὴν πόλιν. αἰτεῖ οὖν αὐτὸν ἀγγελίαν φέρειν τῷ Γρηγορίῳ περὶ τῶν γενομένων. ἐκείνος τὴν ἀγγελίαν ἀκούσας, ἄργυριον, οὐ πολὺ, δέχεται, καὶ πρὸς τὴν Ἀντιοχείαν σπεύδει.